

Veselemu
človeku se
zdi vsaka
travica cvet,
žalostnemu
vsak cvet
trava.

Finski pregovor

nt

naš tednik

Številka 9
Letnik 50

Cena 15,- šil.
(150,- SIT)

petek,
6. marca 1998

Poština plačana
v gotovini

Celovec P. b. b.

Erscheinungsort
Klagenfurt /
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt /
Poštni urad
9020 Celovec

CITIRANO

Če bi šlo
po Sicklovi,
še mineralna
voda ne
bi smela
ponikati.

PEPEJ POTOTSCHNIG

Schüssel: sosvet je zastopstvo manjšin

Stran 2

Foto: Franc Sadjak

Dvojčka.
V nedeljo, 1.
marca, sta se
Andreji in
Marku Čiku
iz Libuč rodila
dvojčka Fabian
(na sliki levo)
in Dominik.
Srečnima
staršema in
prvi hčerki
Romani ob
posebnem
dogodku od
srca čestitamo,
dvojčkoma pa
želimo vso
srečo in
veselje na živ-
ljenjski poti.

POLITIKA

Gradec ne priznava
štajerskih Slovencev,
urad zveznega kanclerja
pa jih noče več poznati.

Stran 2

Mohorjeva ljudska šola v Celovcu

Dnevi vpisovanja za naslednje šolsko leto:

- 9. marca 1998 (11.00 – 12.00)
- 12. marca 1998 (10.00 – 12.00)
- 13. marca 1998 (14.00 – 17.00)

IZ NAŠIH OBČIN

Suha. Urad zveznega
kanclerja ni izplačal
podpore za dvojezični
otroški vrtec.

Stran 9

MAG. JANKO KULMESCH

KOMENTAR
NAŠEGA TEDNIKA

Naivno pričakovanje

Bližajo se deželnozborske volitve in bil bi pravi čudež, če večinske stranke ne bi skušale voditi volilnega boja na hrbtu koroških Slovencev. To se je dogajalo pred vsemi dosedanjimi volitvami in ni treba biti prerok, da se bo ista igra ponovila tudi pred prihodnjimi.

V resnici se je že začela. Svobodnjaška frakcija je vložila predlog, deželna vlada naj preveri učinkovitost dvojezičnega šolstva. Svoj predlog utemeljuje s statističnimi podatki, po katerih obvlada slovenščino samo 23% prijavljenih k dvojezičnemu pouku, medtem ko je 53% sploh ne obvlada (23% jo obvlada pomanjkljivo).

Iz tega sklepa, da zakonski pogoji za dvojezično šolstvo niso povsod izpolnjeni. Po mnenju svobodnjaške deželnozborske frakcije (in KHD) pripadajo tisti, ki pridejo v šolo z dobrim znanjem slovenščine, manjšini, ostali pa večini. Zato naj bi imela pravico do dvojezičnega pouka samo četrtina prijavljenih; ostale 3/4 prijavljenih se bi smelo poučevati slovenščino samo v obliki predmetnega pouka oz. kot tuj jezik.

Gre za trditev, ki je več ko iz trete zvita. Sicer drži, da je manjšinskošolski zakon namenjen slovenski manjšini, vendar nikjer ne izrecno piše, da lahko obiskujejo dvojezični pouk samo tisti, ki se priznavajo k slovenski narodni skupnosti. To že zato ni mogoče, ker šolske oblasti nimajo pravice, da bi preverjale narodno pripadnost prijavljenih k dvojezičnemu pouku. Poleg tega predvideva novela manjšinskošolskega zakona iz leta 1988 za učence z nezadostnim ali pomanjkljivim znanjem slovenščine posebne pospeševalne ure.

Nekaj drugega pa je vprašanje, koliko je sedanja praksa dvojezičnega pouka primerna

za čimbolj učinkovito poučevanje in učenje slovenščine. Brezdvomno bi bila nujno potrebna seriozna znanstvena študija, ki bi odgovorila predvsem na vprašanje: kakšna je po treh letih dvojezičnega pouka jezikovna kompetenca tistih, ki pri vpisu v ljudsko šolo sploh niso znali slovensko? Kakšna tistih, ki so začeli obiskovati dvojezični pouk s pomanjkljivim ali pa z dobrim znanjem slovenščine? Kje so glavne ovire za čimbolj učinkovito poučevanje in učenje slovenščine?

Deželni zbor je soglasno sklenil, deželna vlada naj poveri znanstvenike, da preverijo učinkovitost dvojezičnega šolstva. Nekateri iz tega sklepa, da je s tem uspelo

zavestiti novo svobodnjaško ofenzivo proti dvojezičnemu šolstvu. Pričakujejo, da bosta merodajno besedo imeli stroka in znanost in ne politika, poleg tega pa se jim zdi splošno politično ozračje (senza confini, evropska integracija,...) dokaj ugodnejše kakor npr. pred 10 leti.

Ne glede na to, ali bosta znanost in stroka sploh znali (pripravljeni?) odgovoriti na ključne probleme dvojezičnega šolstva, je že trenutno več ko jasno: zadnje besedo bo v vsakem primeru imela politika - njo pa v prvi vrsti zanima vprašanje, ki zadeva zaposlovanje učiteljev. Haiderjeva F se dobro zaveda, zakaj je sprožila to razpravo ravno pred deželnozborskimi volitvami.

Kdor upa, da se ji bosta SPÖ in ÖVP izogibali in prepuščali odločitev stroki, bo podobno razočaran kakor tisti, ki so leta 1988 do zadnjega bili prepričani, da dunajski parlament brez njihovega pristanka ne bo mogel novelirati manjšinskega šolskega zakona.

Gradec in Dunaj poznata štajerskih Slovencev

Dvojna morala avstrijske manjšinske politike: na eni strani zahteva priznanje nemškogovoreče manjšine v Sloveniji, ne glede na njeno številčno moč in aktivnost, na drugi strani pa noče priznati štajerskih Slovencev, čeprav so njihove pravice zaščitene z Avstrijsko državno pogodbo.

Že dalj časa se razpravlja o priznanju štajerskih Slovencev. Obstaja Kulturno društvo „Člen 7“, Avstrijska državna pogodba iz leta 1955 jim zagotavlja enake pravice kakor koroškim Slovencev ter gradiščanskim Hrvatim, štajerska deželna vlada pa je leta 1990 ugotovila, da ne obstaja kot narodna skupnost. Sledile so številne intervencije CAN, zavzela se je zanje Republika Slovenija s predsednikom Kučanom na čelu, za priznanje so se izrekli vsi sosveti in spomenica njihovih predsednikov - v zadnjem času pa je nastal vtis, da išče pozitivno rešitev tudi avstrijska zvezna vlada.

Urad zveznega kanclerja je namreč izdelal osnutek uredbe, po kateri bi štajerskim Slovencev zagotovili mesto v slovenskem sosvetu. Število članov sosveta naj bi se zvišalo od 16 na 18, eno od dodatnih mest pa naj bi zasedel zastopnik Kulturnega društva „Člen 7“. Osnutek uredbe je urad zveznega kanclerja posredoval tudi štajerski deželni vladi; njena naloga je bila, da k osnutku ponovno zavzame stališče.

Stališče Štajerjev je bilo tudi tokrat negativno. V Gradcu so mnenja, da ne more biti govora o štajerskih Slovenceh kot narodne

skupnosti, ker „ne manifestirajo skupinske zavesti“. Nadalje menijo, da za narodno skupnost nimajo reprezentativne organizacije. Priznajo, da je pri ljudskem štetju 1991 na avtohtonem naselitvenem območju (okrajji Radgona, Lipica in Deutschlandsberg) 127 oseb navedlo slovenščino kot občevalni jezik, vendar to za Gradec ni relevantno; štajerska deželna vlada pride v svojem stališču do jasnega zaključka, da pogoji za razširitev slovenskega sosveta niso dani.

Kot zgleđa, je Gradec s svojim odklonilnim stališčem glede priznanja štajerskih Slovencev kot narodne skupnosti uspel tudi na Dunaju. Zvezna vlada je namreč prejšnji teden sklenila predlog uredbe, v kateri sploh ne omenja več štajerskih Slovencev. Sicer je v predlogu predvideno zvišanje števila članov sosveta od 16 na 18, kar je zelena poslanka Stoitsseva tolmačila kot politično priznanje štajerskih Slovencev. Klubski predsednik ÖVP Khol pa jo je takoj popravil in menil, da o kakem priznanju ne more biti govora.

O predlogu vlade bo prihodnji tork razpravljala dunajski parlament.

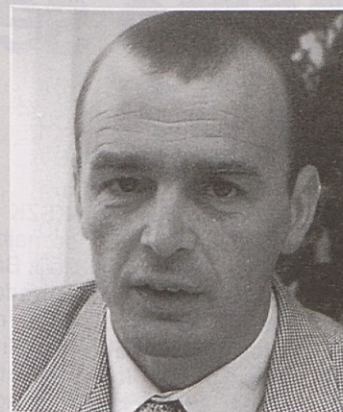
Janko Kulmesch

„Sosvet je reprezentativno manjšinsko zastopstvo“

To trdi - po naročilu vicekanclerja Schüssla - visok uradnik zunanega ministrstva dr. Desser v pismu kom. sv. Francu Rutarju. Dr. Desser: „Trenutno je na zvezni ravni manjšinsko zastopstvo zagotovljeno v obliki sosvetov. Ti veljajo kot reprezentativne korporacije.“

Zbor narodnih predstavnikov NSKS je pismeno pozval kanclerja Klimo, naj pojasni, ali je Schüsslovo mnenje tudi mnenje vlade. NSKS: „Sosvet je svetovadni organ. Slovenski sosvet je že na svoji prvi seji leta

1989 sklenil, da ni, ne more in tudi noče biti manjšinsko zastopstvo.“ Medtem ko imenuje člane sosveta zvezni kancler, je za NSKS nesporno, da o manjšinskih zastopnikih lahko odločajo samo manjšine same. NSKS opozarja zveznega kanclerja na prizadevanja za skupno demokratično izvoljeno zastopstvo koroških Slovencev in poudarja: „Če bi se izkazalo, da je za zvezno vlado manjšinsko zastopstvo sosvet, ne vidimo več možnosti, da bi v sosvetu še naprej sodelovali.“

Predsednik NSKS Nanti Olip pričakuje od strokovne študije, da pokaže tudi pomanjkljivosti dvojezičnega šolstva.

Predsednik Olip se zaveda, da je svobodnjaška stranka sprožila razpravo o dvojezičnem šolstvu zaradi bližajočih se deželnozborskih volitev, hkrati pa tudi poudarja: „Načelno ni slabo, da naj strokovnjaki preverijo učinkovitost dvojezičnega šolstva. Pričakujem, da bo z nalogo poverjena celovška ali katerakoli druga avstrijska univerza. Razprava pa bo imela pozitiven učinek za dvojezično šolstvo samo tedaj,

če bo celotna zadeva ostala v rokah strokovnjakov.“

„Sklep načelno ni slab“

Deželni zbor je na predlog svobodnjakov soglasno sklenil, da deželna vlada poveri znanstvenike, ki naj izdelajo študijo o učinkovitosti dvojezičnega šolstva. Kaj pravi k temu predsednik NSKS Nanti Olip?

Od študije same pričakuje Olip predvsem tudi prikaz pomanjkljivosti ter konkretne predloge, kako te pomanjkljivosti odpraviti. „Učni cilj dvojezične šole mora biti, da se v šoli naučijo slovenščine tudi otroci, ki je prej niso obvladali.“ Olip poudarja, da bi v pouku samem morali ustvariti okvirne pogoje za govorjeno slovenščino. „V tem oziru ima dvojezična šola gotovo pomanjkljivosti, ker je odvisna od časovnega deleža, ki se uporabi za poučevanje slovenščine v razredu. Brez dvoma je to od razreda do razreda, od šole do šole različno. Vendar bi morali v praksi dosledno upoštevati osnovno načelo, na katerem temelji dvojezično šolstvo - da se poučujeta oba jezika v približno enaki meri.“

Predsednik NSKS tudi odločno zavrača trditve, da so dvojezični učitelji pri plačah privilegirani. „Dvojezični učitelji imajo isto izobrazbo kakor enojezični. Razlika pa je v tem, da poučujejo v obeh jezikih in da morajo zato imeti dodatno kvalifikacijo. Doklada za dvojezični pouk je v vsakem oziru utemeljena.“ Prav tako je samoumevno, da za dvojezične šole pridejo v poštev samo dvojezični ravnatelji. Olip: „Ravnatelj mora biti zmožen, da sledi pouku tako v eno kakor dvojezičnem razredu. Poleg tega predstavlja šola navzven, npr. na šolskih prireditvah. Vse to predpostavlja, da obvlada oba jezika.“

Bosta NSKS in ZSO v šolski debati usklajeno nastopala? Olip NAŠEMU TEDNIKU: „Študija naj bi pokrila strokovno področje, ne delam pa si utvar, da

bo odločitev politična. Kar zadeva strokovno plat, ne vidim večjih razhajanj med NSKS in ZSO. Zato do razhajanj tudi ne sme priti, ko bo o zadevi treba politično odločati. Ko bosta deželni šolski svet ter deželna in zvezna vlada zahtevali od nas, da zavzamemo k študiji stališče, ga bomo tudi morali zavzeti. Pri tem si dvojnih ali trojnih interpretacij ne bomo mogli privoščiti. Ravno zato pa je nujno potrebna uresničitev skupnega demokratično izvoljenega zastopstva. Politična praksa potrjuje eno: v vseh pogajanjih je treba iskati kompromise in ponujati alternative. Odločilno pa je, da za to ali ono odločitev niso odgovorni posamezniki, ne glede na to, ali so to Smolle, Sturm ali Olip - odgovorno je lahko samo skupno zastopstvo.“

Janko Kulmesch

DS „Koroška“ se znašla v slepi ulici

Na občnem zboru DS „Koroška“ niso vedeli odgovora na vprašanje, kaj naj bi bil cilj njenega nadaljnega delovanja.

Delovna skupnost (DS) „Koroška“ (ARGE Kärnten) je zaživela leta 1995 - ob 75. obletnici koroškega plebiscita. Njen poglobitveni namen je bil, da pomaga krepiti toleranco in narodnostno sožitje. Sodelovali so v njej pripadniki obeh narodnih skupnosti, cerkveni in strankarski predstavniki, za prvega predsednika so izvolili celovškega notarja Arthurja Roßbacherja (znan tudi kot predsednik Kluba tre popoli), med najbolj „gorečimi“ sodelavci pa sta bila Marjan Sturm in Ana Blatnik.

Delovanje DS „Koroška“ sta zelo podpirala deželni glavar Zernatto in njegov namestnik Ausserwinkler. Zakaj? Kakor je znano, sta Zernatto in Ausserwinkler v vsakem primeru želela, da bi pri uradni proslavi ob 75-letnici plebiscita sodelovali tudi koroški Slovenci.

DS „Koroška“ naj bi za tako skupno proslavo pomagala pripravljati teren; zato je na temo sožitja organizirala številne prireditve, prejela od deželne vlade sorazmerno visoko finančno podporo in bila deležna precejšnje medijske pozornosti.

Po praznovanju 75. obletnice plebiscita je DS „Koroška“ - z novim predsednikom Bernhardom Wengerjem na čelu - nameravala nadaljevati svoje delo. Priredila je nekaj diskusijskih prireditev pod geslom: Kreganje ločuje, pogovor povezuje. Med najbolj zavzetimi organizatorji teh diskusijskih prireditev je bila Ana Blatnik, ki je upala, da ji bo po tej poti uspelo uspešneje promovirati politiko DS „Slovenci v SPÖ“.

Na nedavnem občnem zboru (26. februarja t. l.) pa se je izkazalo, da se je DS „Koroška“ znašla v

slepi ulici. Vsi vodilni aktivisti, od Wengerja do Sturma in Blatnikove, so ugotovili, da je skupina „utrujena, njeno jedro pa vedno manjše“ (Wenger). Predvsem pa niso vedeli odgovora na vprašanje, kaj naj bi bil cilj njenega nadaljnega delovanja. Ali kot je to formuliral Marjan Sturm: „Moj problem je, da sem za DS, vendar nimam ideje, kako bi jo modernizirali.“

Kljub temu še niso dokončno vrgli puške v koruzo. Wenger je kot predsednik odstopil; novi predsednik je Fritz Klemenjak („Po domače: Drago Valentini“), njegova namestnika pa sta Nanti Olip in Marjan Sturm. Novi predsednik na vprašanje, kakšen je njegov delovni program: „Ne vem. Morda bomo več vedeli v enem mesecu.“

Janko Kulmesch

OB ROBU

Delovanje DS „Koroška“ naj bi od vsega začetka bilo v znamenju tolerance in sožitja. Temeljilo naj bi na spoznanju: Če bosta vladala toleranca in sožitje, bodo odstranjene notranje in zunanje meje, bo navsezadnje tudi rešeno manjšinsko vprašanje.

Ni trajalo tri leta, pa se je DS „Koroška“ znašla v slepi ulici. Tisti, ki so bili leta 1995 še prepričani, da je nastopila nova doba tolerance in sožitja, so danes ob soočenju z realnostjo zgubili orientacijo. Pravi, da ne vedo več, za kaj naj bi se zavzemala DS „Koroška“.

So mar mnenja, da koroški Slovenci že uživajo dovolj tolerance in enakopravnosti? -Kuj-

Televizija Slovenija po satelitu

Televizija Slovenije namerava v maju 1998 pričeti z oddajanjem svojih programov po satelitu. Prenos TV signala po satelitu bo končno zagotovil vidnost slovenskega nacionalnega programa na celotnem ozemlju Slovenije, kar doslej zaradi geografske razgibnosti ni bilo možno. Še pomembnejša pa je, da s tem postaja spored, dostopen tudi gledalcu zunaj Slovenije. S tem bo zagotovljen tudi del medijske oskrbe v zamejstvu in po svetu.

Slovenski generalni konzulat v Celovcu poudarja, da si je od vsega začetka po najboljših močeh prizadeval za uspeh navedenega projekta oddajanja programov TV Slovenija. „V tem se je namreč kazala realna možnost oskrbe koroških Slovencev s slovenskim TV programom, kar doslej, kljub dolgoletnem dogovarjanju z Avstrijo, na midsosedski ravni nikakor ni bilo moč zagotoviti.“ Generalni konzulat pričakuje, da bodo koroški Slovenci ponudbo ustrezno koristili.

Kaj je potrebno za sprejem?

Digitalna tehnika prenosa televizijskega signala predstavlja velik napredek. Zagotavlja kvalitetnejši prenos z manj motnjami. Dosedanji analogni sistemi, ki jih trenutno še uporablja večina gledalcev satelitskih programov, ostajajo še naprej v uporabi, pričakovati pa je, da jih bo novi sistem zaradi prednosti, ki jih ponuja, sčasoma nadomestil.

Novost pa je tudi povezana z gotovimi stroški. Načelno jih delimo na stroške za ureditev sprejema (torej nakup ustrezne opreme) ter stroške za spremljanje komercialnih programov.

Ključni del opreme je, ob ustreznih anteni, digitalni dekoder - t.i. D-box. Le tega pooblaščen serviserji ponujajo po enotni ceni 8.990,- ATS, ali pa 1.100,- ATS kavcije + mesečna pristojbina za najem. V kratkem se bo ponudba najverjetneje še razširila.

S tem je gledalcu omogočeno gledanje programov, ki niso kodirani. To so predvsem informativni programi med njimi tudi ves program slovenske televizije iz lastne produkcije (oddaj, ki jih TVS kupi v tujini, torej ni moč gledati brezplačno).

V krajih pod Karavankami, kjer je sprejem navadnega signala nemogoč in bo zato interes za novo tehnologijo verjetno največji, tovrstne izkušnje že ima pooblaščen firma Jäger iz Borovelj. Sistem je že inštalirala v župnijskih uradih v Selah in Št. Primožu ter v lastni trgovini. Strokovni sodelavec gospod Oražec je na voljo za individualno svetovanje.

Sistem montirajo tudi druge uveljavljene firme (v Celovcu npr. Majdič), tako, da ne bo težko najti primernega ponudnika.

M. V.

Pred 90 leti, 12. januarja 1908, je bil prvi občni zbor Slovenske krščansko socialne zveze za Koroško, poznejše Slovenske prosvetne zveze.

Jubilej, vreden samo še za zgodovinarje?

Ob ustanovitvi Slovenske krščansko socialne zveze za Koroško (SKSZK) - njen duhovni motor je bil bogoslovni profesor dr. Lambert Ehrlich iz Žabnic - se je vanjo vključilo 12 izobraževalnih društev. Društva so predvsem nadomestila to, kar je zamudila šola. Deloma so nastala že v prejšnjem stoletju, med najstarejša pa spada podružnica Ciril-Metodove družbe v Kotmari vasi. Tekom let se je delovanje SKSZK močno razširilo; 18. marca 1937, na „nekako zadnjem občnem zboru“ (dr. Joško Tischler) pred razpustom s strani nacistov, je Slovenska prosvetna zveza štela 36 izobraževalnih društev, 26 pevskih zborov, 11 tamburaških zborov in 14 mladinskih šol.

Leta 1934 so SKSZK preimenovali v Slovensko prosvetno zvezo, ker je Dolfußov avtoritar ni režim razpustil politične stranke. S tem je bilo prepovedano tudi delovanje Koroške slovenske stranke, kar je hkrati pomenilo, da so koroški Slovenci izgubili svoja deželno-zborska poslanca dr. Franca Petka in Ivana Starca. Tako SPZ ni bila samo osrednja kulturna, temveč je postala tudi osrednja politična organizacija koroških Slovencev. Njen zadnji predvojni in prvi povojni predsednik je bil dr. Joško Tischler, s predsedniškega mesta pa so ga leta 1947 odvolili, ker so ga tedanji politkomisarji jugoslovanske KP obsodili kot „protinarodni element“.

Svojo glavno skrb je Slovenska krščanska socialna zveza posvetila izobraževalni dejavnosti. Priredila je vrsto odlično obiskanih izobraževalnih tečajev na družbene, gospodarske in verske teme, veliko važnost je polagala na organizirano posredovanje slovenskih knjig, ustanovila je Slovensko kmečko zvezo (prvič je kandidirala za kmetijsko zbornico leta 1932), predvsem pa so zasloveli kuharski tečaji pod vodstvom Milke

Dr. Joško Tischler je bil zadnji predvojni in prvi povojni predsednik SPZ.

Hartmannove in nedeljska šola Janka Janežiča iz Šentjankobe v Rožu.

Uspešna je bila tudi na področju odrske in pevske dejavnosti. Ko je dipl. trg. Vinko Zwitter leta 1928 postal profesionalni tajnik zveze (in hkrati urednik Koroškega Slovence), je delovanje pevskih in gledaliških skupin doseglo nov višek. Pod taktirko Pavleta Kernjaka, Tončija Nageleta, Janka Ogrisa, Vinka Poljanca, Hanzeja Koprivnika (vodil je znameniti moški zbor z Brnce, ki je kot prvi koroškoslovenski zbor posnel ploščo), Tomaža Holmarja in Foltija Hartmanna je SKSZK utrdila koroško pesem na celotnem slovenskem jezikovnem območju. Priredila je v Borovljah tekmovanji rožanskih in gorjanskih zborov, organizirala je odmevna pevska srečanja v Podjuni in Rožu, na pevski turneji po Sloveniji pa je „s koroško narodno pesmijo doživela tak uspeh, da tudi nemški tisk tega uspeha ni mogel zamolčati“ (dr. Joško Tischler v zborniku KKZ „Setev in žetev“). Zelo odmevne so bile tudi gledališke predstave. Najbolj popularna je bila Miklova Zala, s katero so Šentjakobčani navdušili mdr. Ljubljančane in znamenitega pesnika Otona Župančiča; takoj po predstavi je posvetil Zali (igrala jo je Marica Zwitter, sestra dipl. trg. Vinka Zwittera) posebno pesem.

Vodilno vlogo v SKSZK so imeli duhovniki. Bili so najbolj dosledni narodni buditelji. Brez njihove vztrajnosti in prizadevnosti bi koroški Slovenci narodnostno komaj preživeli v času, ko so koroške oblasti v svojem plebiscitnem zmagovalju sistematično zatirale slovensko besedo in skušale onemogočiti vsakogar, ki se je zavzemal za preživetje slovenske narodne skupnosti. Z vso vneto so sledili izročilu „očeta koroških Slovencev“ Andreja Einspielerja, ustanovitelja Mohorjeve družbe Antona Martina Slomška ter velikega krščansko socialnega politika Janeza Evangelista Kreka. Krek je videl vso socialno in kulturno bedo slovenskega človeka; zavedal se je, da bo slovenski narod duhovno in ekonomsko izkrvavel, če si ne bo ustvaril ustreznih socialnih, gospodarskih in kulturnopolitičnih struktur. Zato je ob začetku stoletja ustanovil na Kranjskem Slovensko krščansko socialno zvezo.

Po njej so se zgledovali tudi ustanovitelji koroške SKSZ. In vendar so se od kranjske SKSZ bistveno razlikovali. Tako je zadnji predvojni in prvi povojni predsednik SKSZK oz. SPZ dr. Joško Tischler zapisal: „Slovenska kulturna organizacija pomeni koroškimi Slovincem mnogo več kakor ostalim Slovincem. Medtem ko se je kulturno življenje v ostali Sloveniji razvijalo po svetovnonazorski opredelitvi in smo skoraj po vseh krajih srečavali po dve ali celo tri kulturne organizacije in domove, smo koroški Slovenci vsi brez razlike na svetovnonazorski opredelitvi stali in delali v isti organizaciji, ker smo bili vsi v enaki meri narodno ogroženi. Levičarsko usmerjeni delavec in katoliški duhovnik sta stala rama ob rami na narodni fronti.“ (Koledar Slovenske Koroške 1948, str. 40)

Mar niso te besede tudi danes aktualne?

Janko Kulmesch

Moški zbor „Vaščane pojo“ so minulo soboto s številnimi prijatelji na odru in v velikem krogu poslušalcev slovesno obhajali svojo 10-obljetnico. Nastopali so med drugim tudi nekdanji pevci „Vaščanov“ in kot višek prijatelj Andrej Šifrer.

Prav pri tej mizi so pri Črniju v Zgornji vesci pred desetimi leti pričeli prepevati Vaščane.

Slavnostni koncert s prijatelji

Očitno so prijatelji „Vaščanov“ prav slutili, da bo jubilejni koncert povsem poseben – drugače si ni razložiti tako množičnega obiska, kakršnega v avli ljudske šole v Bilčovsu še ni bilo. Že dobrih 20 minut pred pričetkom koncerta s prijatelji – tako so imenovali „Vaščani“ svoj jubilejni koncert, se je v avli trlo obiskovalcev, mnogim je preostalo le še stojišče z omejenim pogledom na kraj dogajanja – neke za kakim vogalom ali na stopnicah.

Jubilejna prireditev je bila po eni strani v znamenju 10-letnega pregleda delovanja „Vaščanov“, po drugi strani pa v smislu čestitk in priznanj prijateljev. Koncert se je pričel prav ob tisti mizi, pri kateri so se Mihi Einspieler, pd. Črni, njegova žena Fini (je kot alt pomagala peti prvi tenor), sinova Mirko in Slavko, Hanzi Valentinič, pd. Košar, Hanzi Einspieler, pd. Rutar in Andrejev Jožko Kovačič prvič srečali. Prikazali so, kako so potekale prve vaje, kako je postajal zbor bogatejši, ne le po številu pevcev, ampak predvsem po programski zasnovi. Toni Schellander, ki je vodil skozi program, je poročal, da so Vaščani v času 10 let nastopili kar 115-krat, izdali pet kaset in dve zgoščenki ter da zbor zna zapeti nad 200 pesmi, od teh 50 v priredbi vodje „Vaščanov“ Jožka Kovačiča.

Kakor že povedano, je slavljeneč praznoval jubilej s prijatelji, ki so se na odru vrstili s čestitkami.

Na primer moški in mešani zbor domačega društva SPD Bilka, del ansambla Korenika iz Šmihela (je sodeloval pri snemanju zgoščenke), Gemischter Chor iz Bilčovsa, instrumentalni del ansambla Drava iz Borovelj, instrumentalistka in sopranistka Eva Liebau z Žoprač, nekaj šentjanških tamburašev in nenazadnje „atrakcija večera“ Andrej Šifrer.

Voščilo in priznanje jubilantu sta izrekla tudi tajnika naših osrednjih kulturnih organizacij Nužej Tolmajer za KKZ in Janko Malle za SPZ, prav tako generalni konzul Slovenije v Celovcu Jože Jeraj, ki je bil ta dan tudi sam deležen mnogo čestitk, saj je slavil 60-obljetnico življenja. Prav prisrčne so bile tudi čestitke bilčovške županje Štefi Quantschnig.

Slavnostna prireditev je izzvenela s Kovačičevo priredbo Šifrerjevih skladb „Biu sem muad/Ich war jung“ in „Uspavanka za Evo“. Zadnja je tako odlično uspela, da so iz ust kantavtorja Šifrerjeja, ki je bil v spremstvu hčerke Eve, prišle le besede „super“ in „neverjetno odlično“.

Franc Sadjak

Višek sobotnega večera – nastop prijatelja „Vaščanov“, kantavtorja Andreja Šifrerjeja.

Prav iz srca so prišle čestitke od županje Štefi Quantschnig (na sliki vodi Vaščanov Jožku Kovačiču).

Tudi „Gemischter Chor Ludmannsdorf“ je čestital jubilantu.

Nova zgoščenka

„Vaščanov“, ki je izšča za njihovo 10. obljetnico, vsebuje predvsem petglasno postavljene slovenske ljudske pesmi ter pesmi-uspešnice „iz sosedovega vrta“: dalmatinska, starogradska, narodnozabavna, pesem Arika Brauerja in pesmi prijatelja „Vaščanov“ Andreja Šifrerjeja.

Učenci Slovenske gimnazije v Washingtonu

Trije maturantje Slovenske gimnazije (Till, Samo in Nataša) smo bili od 27. prosinca do 1. svečana na National Young Leaders Conference (NYLC) v Washingtonu.

Že jeseni prejšnjega leta je šola dobila povabilo, da se šest dobrih učencev lahko poteguje za mesto pri konferenci. Dobili smo le malo informacij. Kljub priložnostnemu programu smo si težko predstavljali, za kaj gre. Šest nas je poslalo prijavnice v skupni kuverti. Zelo smo bili razočarani, da so kljub skupnemu pismu izbrali le tri od šestih. Zaradi nekaterih nejasnosti smo se morali povezati z organizacijo, kar je le slabo uspelo. Zaradi tega smo začeli dvomiti o smiselnosti akcije in o verodostojnosti organizacije, ki je zahtevala za konferenco 940\$.

Zelo negotovi smo 27. prosinca odleteli ob 6. 30 uri iz Celovca čez Frankfurt v Washington. Na letališču v Washingtonu smo se srečali z odgovornimi in se peljali v najetem busu do 4-H Centra, kjer smo bivali. Zaradi zamašenih cest smo zamudili večerjo - program se je takoj začel. Čisto izmučeni in utrujeni pa še lačni smo ob 23.00 uri dobili prigrizek

(cola + popcorn), nato smo lahko šli v sobe.

Prvemu dnevju, dolgemu nad 24 ur, so sledili podobno naporni. Vstajali smo med 6.00 in 6.30, spat pa odhajali med 24.00 in 0.30. Vsakodnevni program je bil tako natrpan, da ni ostala niti prosta minuta, pri ogledih znamenitosti pa niti ni bilo časa za fotografiranje. Lepo oblečeni (fantje s kravatami, deklice v oblekah) smo se med drugim srečali z novinarji v National Press Clubu. Spraševali smo jih lahko o njihovem delu in aktualnih zadevah (Clintonova afera, Irak, Kuba).

Obiskali smo eno ambasado. V četrtek je bil na sporedu ogled Kapitola. Tam se je vsakdo srečal s članom kongresa in s senatorjema ene države. V četrtek zvečer smo si ogledali predstavo skupine Capitol Steps z glasbeno politično satiro, ki je prikazala smešne strani življenja in dela politikov. Zelo zanimiv je bil tudi sobotni obisk muzejev.

Zadnji večer je bil organiziran ples, ki je bil čisto ponesrečen. Sicer so Američani zelo uživali, toda manjšina internacionalnih študentov je le začudeno opazovala „poskočni“ ameriški način plesanja.

Vsi sodelujoči, večina je bila iz ZDA, le približno 10% iz drugih držav sveta, smo bili porazdeljeni na manjše skupine. V teh skupinah smo diskutirali aktualne teme in se predvsem ukvarjali s simulacijami vlade. Ponavadi je vsak sam (včasih po dva) prevzel nalogo gotove osebe in pod danimi pogoji zagovarjal, nasprotoval, svetoval, glasoval....

Rešiti smo med drugim morali izmišljeno krizo med dvema državama v Južni Ameriki - krizo vojne. Kako naj se zadržijo ZDA, pod katerimi pogoji se predsednik odloči za kaj? Pri drugi so člani skupine prevzeli vloge sodnikov Supreme Courta (najvišje sodišče), tožnika pa obtoženca. Treba je bilo soditi in se odločiti za tega oz. drugega. Najboljšir-

nejša simulacija, s katero smo se ukvarjali tri dni, je bila sprememba zakonskega načrta v Model Congressu. Skupine smo imele različne naloge. Večina je izdelala in predlagala spremembe zakonskega načrta.

V soboto pa je bil sestanek kongresa. Skupine so bile razdeljene na dve stranki (Nationals in Federals). Glasovalo se je o tem, kaj se v načrtu spremeni in ali se zakon sploh sprejme. Kljub natrpanemu programu in začetni nevolji smo teden zelo uživali. Prav navdušeni smo se vrnili.

Upamo pa, da nam bo pokrit vsaj del visokih stroškov, ki so bili povezani s konferenco. Glavni namen konference je bil, da se pokaže, kako deluje vlada. Ukvarjali smo se z delom oseb na važnih mestih (simulacije).

Mnogi govorniki so nam pripovedovali o svojem delu in dolžnostih. Mislim, da smo profitirali in da se je splačalo. Na vsak način smo doživeli zanimiv teden, ki spada med markantna doživetja.

Samo Wakounig

STUDENTENHEIM ŠTUDENTSKI DOM

KOROTAN MOHORJEVA – HERMAGORAS

Albertgasse 48, 1080 WIEN
Tel. 01 / 403 41 93; Fax 403 41 93 - 99

KOROTAN
vabi
koroške študente

Naslednje študijsko leto se hitro bliža.
Vsi, ki nameravate študirati na Dunaju,
ste vabljeni v naš novi dom.
Nudimo domače okolje v centru Dunaja.

Prošnje sprejemamo do 31. aprila 1998.

Prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak

Spet zanimiva serija predavanj v Katoliškem domu v Tinjah. Tokrat o razvoju v Evropi po revoluciji leta 1848.

Prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak (France Prešeren). To so bile sanje srednjeevropskih narodnosti, ki so se borile za osvoboditev izpod absolutistične oblasti. Kar je iz njih nastalo, ko je revolucija cilj dosegla in so si „narodi“ osvojili oblast, je bilo popolno nasprotje tega in bi se moralo imenovati „... ko vrag, ne sosed je postal mejak“.

„Pomlad narodov“, kot nacionalistični zgodovinarji imenujejo revolucijo leta 1848, se je razvila v razkosanje Srednje Evrope na nacionalne države. Danes, ko se izteka obdobje nacionalizma, moramo postaviti revolucijskemu letu 1848 nova vprašanja: ali neracionalna narodnost sploh more imeti revolucionarno vsebino? Ali se za narodnostjo skrivajo drugi revolucionarni faktorji? Kaj je prinesla „pomlad narodov“?

Na ta in podobna vprašanja naj odgovori serija predavanj v Kato-

liškem domu prosvete v Tinjah v marcu, aprilu in maju ob 150. obletnice revolucije 1848.

Sreda, 11. 3. 1998, 19.30: Revolucij 1848 - Oblast po božji milosti ali po milosti ljudstva? Predava univ. prof. Andrej Morisch.

Sreda, 18. 3. 1998, 19.30: Slovenci in revolucija 1848 s posebnim ozirom na koroške Slovence. Predava dr. Stane Granda.

Sreda, 1. 4. 1998, 19.30: Volitve 1848. leta in slovenski poslanci v Državnem zboru. Predava univ. prof. dr. Vasilij Melik.

Sreda, 18. 4. 1998, 19.30: Revolucija 1848 med nacionalnim in razrednim. Predava dr. Igor Grdina.

Sobota, 9. 5. 1998, 17.30: „Ko vrag, ne sosed, je postal mejak“. Podijska diskusija pod vodstvom univ. prof. Andreja Moritscha.

Predavanje direktorja Kmetijske zbornice dr. Ernesta Gröblacherja je pritegnilo veliko podjunskih kmetov. Dvorana v kulturnem domu v Dobrli vasi je bila nabito polna. Na sliki pozdravlja DI Stefan Domej referenta in kmete.

Edino pri mleku do 2006 ni pričakovati sprememb

Agenda 2000 ter aktualna vprašanja podpor EU za leto 1998 so bile v ospredju predavanja direktorja kmetijske zbornice v Dobrli vasi.

Na povabilo Skupnosti južno-koroških kmetov je direktor Kmetijske zbornice dr. Ernest Gröblacher v Dobrli vasi predaval o aktualnih vprašanjih agrarne politike. Podjunske kmetice in kmete je v prvi vrsti zanimalo, kako ocenjuje Gröblacher razvoj kmetijstva v prihodnje in v katero smer se naj kmetje v prihodnje specializirajo.

Gröblacher je k temu ugotovil, da dolgoročnih prognoz ni možno dajati, to tudi v preteklosti ni bilo drugače. Že v zadnjih 4 letih, odkar je Avstrija v EU, je prišlo mnogo drugače, kot prvotno napovedano. Odkar je Avstrija v EU so se cene za žito za 18% znižale, pri živalskih proizvodih je upad še večji in znaša 22%. Mleko ima npr. precej nižjo ceno, kot so jo pred pristopom v EU napovedali. Vzrok za to je delna nefleksibilnost avstrijskih mlekarn, ki so zamudile mednarodni trend, ta pa gre jasno v koncentracijo v večje koncernne.

Kot kompenzacijo za nižje cene dobivajo kmetje izravnalne plače (Ausgleichszahlungen), ki so že relativno visoke. Od 100,- šilingov, ki jih kmet dobi za prodajo svojih proizvodov, je 58,- šilingov podpore.

Agenda 2000. V prihodnje želi EU izboljšati konkurenčnost kmetov v EU, dvigniti kvaliteto proiz-

vodov, zasigurati življenjski standard kmečkega prebivalstva, zagotoviti proizvodnjo po kriterijih

Spremembe

Parlament je novembra 1997 sklenil spremembo delovnega in socialnega zakona in s tem tudi „kmečko socialno reformo“. V tem zakonu je tudi nekaj sprememb v zvezi s socialno zavarovalnico kmetov, kot npr.:

od 1. 1. 1998 naprej

- 1,33 več pokojnine znižanje fiktivnega preužitka (Ausgedinge), ki prinese višji varstveni dohodek (Ausgleichszulage)
- dodatni varstveni dodatek (Ausgleichszulage) za male penzije
- otežkočenje predčasni upokojitev zaradi bolezni
- letna prilagoditev prispevkov za pokojninsko zavarovalnico
- bolniško zavarovanje za kmetice
- dvig najmanjše osnove prispevka k soc. zavarovanju
- dvig osnovne tarife za pokojninsko zavarovanje

od 1. 7. 1998 naprej

- bolniški list za kmete in kmetice

zaščite okolja in poenostaviti pravne predpise EU. Vse to je zbrano v tako imenovani Agendi 2000, ki jo bodo diskutirali in sprejeli kmetijski ministri včlanjenih držav. Do tega pa bo še trda pot, saj Agenda 2000 predvideva zmanjšanje podpor za stabilizacijo cen, zmanjšanje direktnih podpor, uvedbo maksimalnih mej za direktne podpore na obrat in prikrojitev podpor na varstvo okolja.

Podpore naj bi po Agendi bile spremenjene npr. takole: za žita (+22%), oljnate rastline (-30,9%), neobdelane površine (-4,1%), beljakovinske rastline (-7,6%). Predvsem pri krajšanju podpor za oljnate rastline je Avstrija zavzela negativno stališče. Prav tako se Avstrija brani proti črtanju podpor za koruzo in črtanju podpor za govejorejo (-30%). Edino pri mleku do leta 2006 ni pričakovati sprememb, ker so kontingenti limitirani. Zato je Gröblacher svaril kmete, naj ne nasedajo drugim vestmi in ne panično prodajo kontingentov.

Podpore 1998. V 132 občinah bodo od 1. aprila spet občinski svetovanci pri delu in bodo kmetom pomagali pri izpolnjevanju EU-papirjev. Gröblacher svetuje, naj si kmetje vzamejo za to dovolj časa in tudi pravočasno oddajo vse potrebne formularje.

Silvo Kumer

VABILO NA KMETE

Dajte oceniti svoje proizvode

Od 24. do 27. aprila bo v Ptuj razstava „Dobrote slovenskih kmetij“, na kateri bodo tudi ocenjevali domače kmečke specialitete. KIS (Kmečkoizobraževalna skupnost) vabi koroške kmete, da sodelujejo.

Do 12. marca zbira KIS sledeče proizvode: olje, kis, žganje, suho sadje.

Do 21. aprila je treba oddati sledeče proizvode: mlečne izdelke, salame, suhe klobase, slanino, šunko, pršut, kruh, pecivo, pogače.

Ocenjeni izdelki bodo razstavljeni na razstavi od 24. do 27. aprila. Za vse, ki bodo pri ocenjevanju sodelovali bo KIS organizirala ekskurzijo na razstavo v Ptuj. Podrobnejše informacije: KIS, tel.: 0463/54 8 64

CILJ 5 B PODPORE

12 podjunskih iniciativ zraven

Skupno je doslej šlo po pristopu Avstrije v EU v cilj 5 B projekte 272 mio. šilingov, (1/3 plača EU, 1/3 dežela, 1/3 zveza) 286 mio. šilingov je še pripravljenih za nove projekte. Na Koroškem so vložil projekte predvsem kmečke iniciative, ki se ukvarjajo z direktno prodajo svojih proizvodov. Pred kratkim so v Labotski dolini predstavili projekte, ki so jih vložile spodnjekoroške iniciative in ki so bile tudi sprejete. Med njimi so sledeče kmečke iniciative:

„Replacher Hofladen“, „Rundum G'sund“, „Diexer Bauern“, „Fleischvermarktungsring Gallizien“, „Coppla Kaša“ iz Železne Kaple, „Levenska žaga gozdnih kmetov“, Kmečka iniciativa/Bäuerliche Gemeinschaft Juenna“, ARGE Jauntaler Speisegetreideaufbereitung“, „ARGE Gesundheitsbauernhöfe Jauntal“, „Wir lad'n zum Had'n s Suhe“, „Alp- und Weidegenossenschaft Obir“, „Kauzner Brenngemeinschaft“.

Ob 70. letnici društva so počastili tudi dva zaslužna člana. Z leve: Podž. St. Visotschnig, župan Grilc, tajnik Rudi Kontschitsch, Franz Konetschnig, Armin Dobrounig, Leo Roschitz, okrajni gasilski komandant, vogrški komandant Anton Visotschnig in njegov namestnik Hermann Enzi.

Vogrčre: cela vas živi z gasilskim društvom

Cela vas je gasilsko društvo. V Vogrčah skorjada ni hiše, v kateri ne bi bil gasilec. Preteklo soboto je društvo praznovalo svojo 70-letnico.

Preteklo soboto je gasilsko društvo pri Florijanu slavnostno praznovalo svojo 70-letnico. Pred rednim občnim zborom je vogrški provizor Florijan Zergoi v vogrški cerkvi, ki je posvečena zavetniku gasilcev sv. Florijanu, imel mašo z gasilsko pridigo. Na občnem zboru so bili potem zbrani vsi 74 aktivni in 3 gasilci, ki so v pokoju. Praktično je v Vogrčah vsaka družina zastopana v gasilskem društvu. Vzrok za to je po mnenju občinskega gasilskega referenta podžupna Štefana Visotschniga atraktivnost gasilskih tekmovanj, na katerih so se Vogrjani v zadnjih dveh desetletjih vedno odlično odrezali. Letos bodo celo tekmovali na Gradiščanskem za naslov avstrijskega prvaka.

Povezanost med vasjo in gasilskim društvom se je dokumentirala tudi na slavnosti. Dvojezično je zapel domači cerkveni zbor pod vodstvom Miheja Lubasa, mladi Vogrjani pa so recitali dvojezične pesmice o domačem gasilskem društvu. Višek večera pa je bila podelitev priznanj zaslužnim gasilcem. Za 24 letno delovanje kot namestnik komandanta je bil počaščen Franz Konetschnig. Za delovanje v druš-

Načrt za novi gasilski dom je narisal vogrški gasilec Thomas Visotschnig. Z zidavo hočejo pričeti še letos.

vu je bil odlikovan tudi Leo Roschitz. Na slavnosti so spregovorili župan mag. Raimund Grilc, podžupan Stefan Visotschnig, ek. sv. Fric Kumer, okrajni gasilski komandant ter zastopniki gasilcev iz Mežice in Velenja.

Eden velikih ciljev vogrških gasilcev je zidava novega gasilskega doma. Komandant Anton Visotschnig je v slavnostnem govoru projekt posebno poudaril in menil, da so si vogrški gasilci na osnovi svojega doslejšnjega dela to zaslužili. Velik cilj je letos za Vogrjane tudi državno prvenstvo na Gradiščanskem.

Silvo Kumer

Vogrški puabi so verjetno edini koroški gasilski zbor. Foto: Fera

Zgodovina

V letih 1926 - 1928 je bila ustanovljena „Požarna bramba“ (s slovenskim imenom). Za prvega načelnika je bil leta 1928 izvoljen Alojz Meklin, p. d. Šuln. Njegov namestnik je bil Franc Konečnik. Skupaj sa vodila 35 močno vogrško požarno brambo.

Zaradi političnih razmer se je društvo leta 1930 preimenovalo v „Feuerwache Ringenberg“. Leta 1933 so gasilci sezidali majhen gasilski dom. Leta 1938 je bil za načelnika izvoljen Gašpar Wodiunig, njegov namestnik pa je bil Pavel Kropivnik. Skupaj sta vodila društvo do leta 1950.

Leta 1950 je prevzel vodstvo Franc Juch, p. d. Užnik. Pod njegovim vodstvom so leta 1961 začeli graditi današnji gasilski dom, ki so ga leta 1963 slavnostno blagoslovili. Leta 1973 je vodstvo vogrških gasilcev prevzel komandant Anton Visotschnig, za namestnika je bil izvoljen Franz Konetschnig. Medtem je Konetschnig po uspešnih 24 letih oddal funkcijo, Anton Visotschnig slej ko prej ves svoj prosti čas investira v gasilsko društvo, ki je po Koroškem zaslovelo tudi po svojih velikih uspehih na gasilskih tekmovanjih.

Zasluge so si vogrški gasilci pridobili tudi v navezovanju in gojitvi rednih stikov z gasilskimi društvi v Sloveniji, s katerimi imajo letno celo skupne vaje.

Sosvet ni izplačal podpore za enojezično vrtnarico

Na Suhi je urad zveznega kanclerja črtal občini podporo v višini 100.000 šilingov, ker vrtnarice nimajo ustrezne dvojezične kvalifikacije.

Več kot 100.000 šilingov je občina Suha zgubila v preteklem letu, ker za dvojezično skupino v občinskem otroškem vrtcu ni zaprosila dvojezično kvalificirane otroške vrtnarice. Občinski svet na Suhi je sicer lani z večino sprejel sklep, da bo vrtec imel tudi dvojezično skupino, ko pa je šlo za nastavitev vrtnarice, je večina glasovala proti dvojezično kvalificirani. Občinski mandatar EL Lenart Katz je tedaj zaman svaril pred posledicami.

Dvojezična skupina je potem septembra lani formalno kljub temu začela delovati. Večina otrok, ki je bila prijavljenih in ki iz domače hiše obvlada tudi slovenščino, vrtca na Suhi ne obiskuje (starši jih vozijo celo v dvojezični vrtec v Šmihel), zato pa so se prijavi mnogi enojezični, tako da je v dvojezični skupini formalno javljenih celo nad 10 otrok. Dvojezičnost v vrtcu se sicer ne prakticira v pogovorni obliki, zato pa otroci z vrtnaricami pojejo tudi dvojezične pesmice, pravijo zagovorniki začasne rešitve.

Urad zveznega kanclerja pa je kljub temu prišel do zaključka, da ureditev na Suhi ne zadostuje, da bi dobila občina podpore v smislu kriterijev za dvojezične vrtce. Mandatar EL Lenart Katz je na minuli občinski seji dejal, da nosijo odgovornost za izpad podpor

Lani septembra naj bi začel delovati dvojezični vrtec na Suhi. Ker ni bilo ustrezno kvalificirane vrtnarice, so mnogi starši z otroki šli spet domov.

sti 10 mandatarji, ki so glasovali proti dvojezično kvalificirani otroški vrtnarici. Če Suha tudi v letu 1998 ne bo nastavila dvojezične vrtnarice, se bo ponovno morala odpraviti na podporam.

Proračun. Občina Suha je bila v preteklem letu sicer zelo skromna pri izdatkih, kljub temu je imela primanjkljaj v višini 710.000 šilingov. Dohodki znašajo 13,9 mio. šilingov, izdatki pa 13,2 mio. šilingov. V letu 1996 je znašal primanjkljaj le 200.000 šil.

Diferenčni načrt. Za suško

občino je arhitekt Klaura izdelal diferenčni načrt, ki predvideva za večje število zemljišč spremembo namembnosti iz gradbenega zemljišča nazaj v prvotno stanje - poljedelsko zemljišče. Diferenčni načrt je bil sprejet proti glasovoma mandatarjev EL (Katz/Trampusch), ki sta bila mnenja, da je Suha itak že v gospodarsko težavnem položaju in bi ukrep pomenil, da bi mnogi s tem izgubili precej premoženja. Zato sta zahtevala, da se prej govori s prizadetimi.

Silvo Kumer

Podjetnik Adi Gojer 60 letnik

Voglje. Znani podjunski podjetnik Adolf Gojer, doma v Vogljah pri Sinči vasi, praznuje te dni svoj 60. življenjski jubilej. Skupno z ženo Gudrun je leta 1965 ustanovil podjetje Gojer, ki se ukvarja z odstranjevanjem smeti in odplak. Adi Gojer je pravočasno spoznal tržno nišo in tako danes vodi zelo uspešno podjetje. Očetu v podjetju zelo pomaga tudi sin Adi, ki hodi po očetovih stopinjah. Številnim čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Našega tednika in slavljenca želi še mnogo zelo podjetnih življenjskih let.

Si - Ku

KANALIZACIJA

Občina je oddala odgovornost

Dobrla vas. Občina Dobrla vas je kanalizacijske „agende“ oddala v kompetenco Zveze odplak Velikovec-Podjunsko polje, ki bo v prihodnje odvijala gradnjo, obračunavanje itd. Povod za ta korak je, da si občina pri personalu hoče privarčevati denarja in upa na sinergijske učinke, predvsem v času gradnje kanalizacije. Občina Dobrla vas je v Zvezi odplak udeležena s 43 %.

40 TERMINOV

Prva birma aprila

Letošnji birmanci imajo izbiro med 40 termini in kraji.

April

Nedelja, 19. 4.: Eberstein (10.00) Šentprimož v Podjuni (9.00), Loče (16.00). **Nedelja, 26. 4.** Seeboden (10.00), St. Georgen am Sandhof (9.00).

Maj

Sobota, 2. 5.: Ettendorf (9.00), **Nedelja, 3. 5.:** Sele (10.00), Spittal (10.00). **Sobota, 9. 5.:** Žitara vas (9.00). **Nedelja, 10. 5.:** Berg/Drau (10.00), Wolfsberg (8.00 in 10.00). **Sobota, 16. 5.:** Melviče (16.00). **Nedelja, 17. 5.:** Šmarjeta v L. d. (10.00); **Četrtek, 21. 5.:** Beljak - Šentjakob (8.00 in 10.00). **Sobota, 23. 5.:** Vogrče (9.00). **Nedelja, 24. 5.:** St Stefan bei D. (16.00). **Sobota, 30. 5.:** Gospa sveta (8.00 in 10.00). **Nedelja, 31. 5.:** Celovec/stolnica (8.00 in 10.00).

Junij

Ponedeljek, 1. 6.: St. Leonhard (8.00 in 10.00). **Sobota, 6. 6.:** Glanhofen (9.00), Kärntnerisch Laßnitz (9.00). **Nedelja, 7. 6.:** Krka (8.00 in 10.00). St. Martin am Ponfeld (10.00). **Sobota, 13. 6.:** St. Georgen a. L. (9.00), Grafenbach (9.00). **Nedelja, 14. 6.:** St. Martin/Granitztal (10.00). **Sobota, 20. 6.:** Šentpeter pri Grabšt. (9.00), Zwickenburg (9.00). **Nedelja, 28. 6.:** Šmohor (8.00 in 10.00).

Julij

Ponedeljek, 1. 7.: Grebinj (9.00), Auserteuchen (9.00). **Nedelja, 5. 7.:** St. Josef/Ossiach (16.00), **Sobota, 11. 7.:** Ranggersdorf (9.00). **Nedelja, 12. 7.:** Maria Landskron (10.00)

September

Nedelja, 20. 9.: Kreuth (9.00), **Sobota, 26. 9.:** St. Gandolf (9.00). **Nedelja, 27. 9.:** Treffen

Oktober

Nedelja, 4. 10.: Vrba (9.00). **Sobota, 10. 10.:** Afritz (9.00). **Nedelja, 11. 10.:** St. Lorenzen (10.00)

„Zdaj nas čaka veliki finale v boju proti velekanalizaciji“

„Zdaj nas čaka veliki finale v boju proti centralni kanalizaciji,“ so prepričani nasprotniki velekanalizacije. Za petek, 20. marca so iniciative iz občin Globasnica, Bistrica in Pliberk pripravile veliko demonstracijo v Nonči v Pliberku.

24. marca bo koroški deželni zbor razpravljal o spremembi občinskega zakona o čiščenju odpadkov. Če bo šlo po volji Sicklove, bodo spremembe minimalne in občine bodo praktično gledano prisiljene h gradnji centralnih kanalizacij. Iniative in koroška ÖVP so drugega mnenja in želijo do-

seči olajšave. Cilj je, da pade prepoved o ponikanju očiščenih odpadkov (Sicklerlaß - Versickerungsverbot von gereinigten Abwässern). Le-ta pa je za deželno svetnico „sveta krava“, od katere ne odstopa. Na tiskovni konferenci pretekli torek v Celovcu je menila, da je njena naloga eksekucija za-

kona o zaščiti talne vode, ki zahteva, da se odpake čistijo po „zadnjem stanju tehnike“. Po mnenju Sicklove ponikanje ni „zadnje stanje tehnike“, kar pa Sadovnik, Pototschnig & Co odločno zavračajo. Decentralne naprave očistijo vodo do 98 %, o tem pričajo podatki iz laborjev. Odgovora, ali

to zadostuje, Sicklova do danes ni stala v celoti (gradnja + financiranje) 1,5 mrd. šilingov. In kakšen bi bil učinek, koliko se bi znižala koncentracija nitrata v talni vodi? Ena izmed študij govori o tem, da bi nitrat v talni vodi padel le za 2 mg/m³. Nagovorjena na to študijo Sicklova dejala, da ima študija pravne pomanjkljivosti in da je zaradi tega ne more priznati.

Centralna kanalizacija za občine Pliberk, Bistrica in Globasnica

stala v celoti (gradnja + financiranje) 1,5 mrd. šilingov. In kakšen bi bil učinek, koliko se bi znižala koncentracija nitrata v talni vodi? Ena izmed študij govori o tem, da bi nitrat v talni vodi padel le za 2 mg/m³. Nagovorjena na to študijo Sicklova dejala, da ima študija pravne pomanjkljivosti in da je zaradi tega ne more priznati.

„Kanalski rebel“ Pepej Pototschnig je pred 4 leti zgradil na Ponikvi rastlinsko biološko čistilno napravo, ki deluje po vseh preiskavah Sicklovih uradnikov in laborjev v redu. Kljub temu so mu pred kratkim odtegnili dovoljenje, ker menda naprava ni pravilno vpisana v zemljiški knjigi. . . .

si pisali in kaj bi javnost rekla, če bi v Podjuni dovolila drugo ureditev kot drugod. Potem bi rekli, da je Sicklova nesposobna, da ni zmožna eksekutirati zakona o vodnem pravu itd.“

To potrjuje, da je Sicklova pod precejšnjim političnim pritiskom in

da je nenazadnje njena politična prihodnost v FPÖ povezana tudi s tem, ali bo v Podjuni uspela s centralno kanalizacijo ali ne. Na vprašanje, kako ocenjuje možnosti, da bo tudi po prihodnjih volitvah še na tem mestu, je Sicklova samo skomignila z rameni. **Silvo Kumer**

Na zborovanju: „Globašani ne bomo šli v kolena!“

Množična udeležba na zborovanju proti velekanalizaciji v Globasnici. V nabito polni dvorani pri Šoštarju so si bili Globašani edini, za njihovo občino pride v upoštevanje samo decentralna rešitev.

800 mio. šilingov bi stala centralna kanalizacija za občine Globasnica, Bistrica in Pliberk. K temu še pridejo stroški za kredite v višini 700 mio. šilingov, ki jih bo treba odplačati v naslednjih 25 letih. Torej bi stal centralni kanal za te tri občine 1,5 mrd. šilingov. Velik del bi morali plačati občani v obliki visokih pristojbin. Poleg visokih stroškov za priključitev (za povprečno hišo pribl. 80.000 šil.) pridejo še mesečni stroški za kanalizacijo v višini nad 70 šil/m³. To pomeni, da bi povprečna družina morala letno plačati za kanalizacijo 14.000 šilingov.

To so številke, ki so jih ljudske iniciative iz vseh treh občin prete-

Podjetnik Schlatte (desno) je razvil decentralno napravo (za 65.000 šil), ki do 98 % očisti odpake. Toda to je za Sicklovo očitno še vedno premalo. Levo na sliki Bernard Sadovnik in Pepej Pototschnig.

klo sredo predstavile javnosti pri Šoštarju v Globasnici. Govorniki deželne platforme za decentralno čiščenje odpadkov (Landesplattform für dezentrale Abwasserreinigung) Bernard Sadovnik je dejal, da si gospodarsko revni celotno na pogovorih med iniciativo in regija, kot je to Podjuna, velekanalizacija ne more privoščiti. Sadovnik: „V Podjuni je itak primanjkuje delovnih mest, plače so nizke, kako bi se potem ljudje lahko privoščili še luksuz velekanalizacije?“

Za občino Globasnica ima Sadovnik že izdelano decentralno rešitev, ki bi bila za polovico cenejša od velekanalizacije. Problem je le v tem, da uradniki v Celovcu in svetnica Sicklova delajo težave, tako Sadovnik. Sicklova je prepovedala ponikanje in tudi ne dovoljuje, da bi očiščeno vodo napeljali v globaški potok, tako Sadovnik, ki pa ima na mizi tudi izhod iz tega. „Globašani bomo zgradili enostavno vodovod za očiščeno vodo, ki jo bomo napeljali v globaški potok za Strpno vasjo, kjer je to dovoljeno. Ta varianta je po računih Sadovnika še vedno cenejša kakor velekanal.“

V občinah Bistrica in Pliberk je položaj enak. Če deželni zbor 24. marca, ne bo spremenil občinskega zakona za čiščenje odpadkov, ostane obema občinama enaka pot kot Globašanom: zgraditi velekanal in se podati v finančni „ruin“ ali pa iskati rešitev z vodovodom za očiščeno vodo.

Demo. Da do tega sploh ne bo prišlo, so iniciative ojačile svoje akcije. V petek, 20. marca, so prebivalci vabljani ob 17. uri na križišče v Nončo vas pri Pliberku, kjer bo veliko protestno zborovanje.

Silvo Kumer

V Podjuni je prebivalstvo zaradi grozečega velekanalizacije razburjeno in v skrbeh. To se je videlo na zborovanju v nabito polni dvorani pri Šoštarju. V petek, 20. marca, pa pričakujejo na demonstraciji še več ljudi. **Foto: Fera**

Komentar

Deželna referentka Sicklova pravi, da je Koroška na zadnjem mestu, kar se tiče čiščenja odpadkov – in kljub temu ima Koroška najčistejšo talno vodo v Avstriji.

Sicklova pravi, da zveza (Bund) podpira občine pri gradnji kanalizacije z 60% in dežela s 30%. Zakaj pa je potem občina Dobrla vas dobila le 50% oz. 10%? In denarja je na Dunaju vedno manj.

Je boj proti kanalu že ideologija?

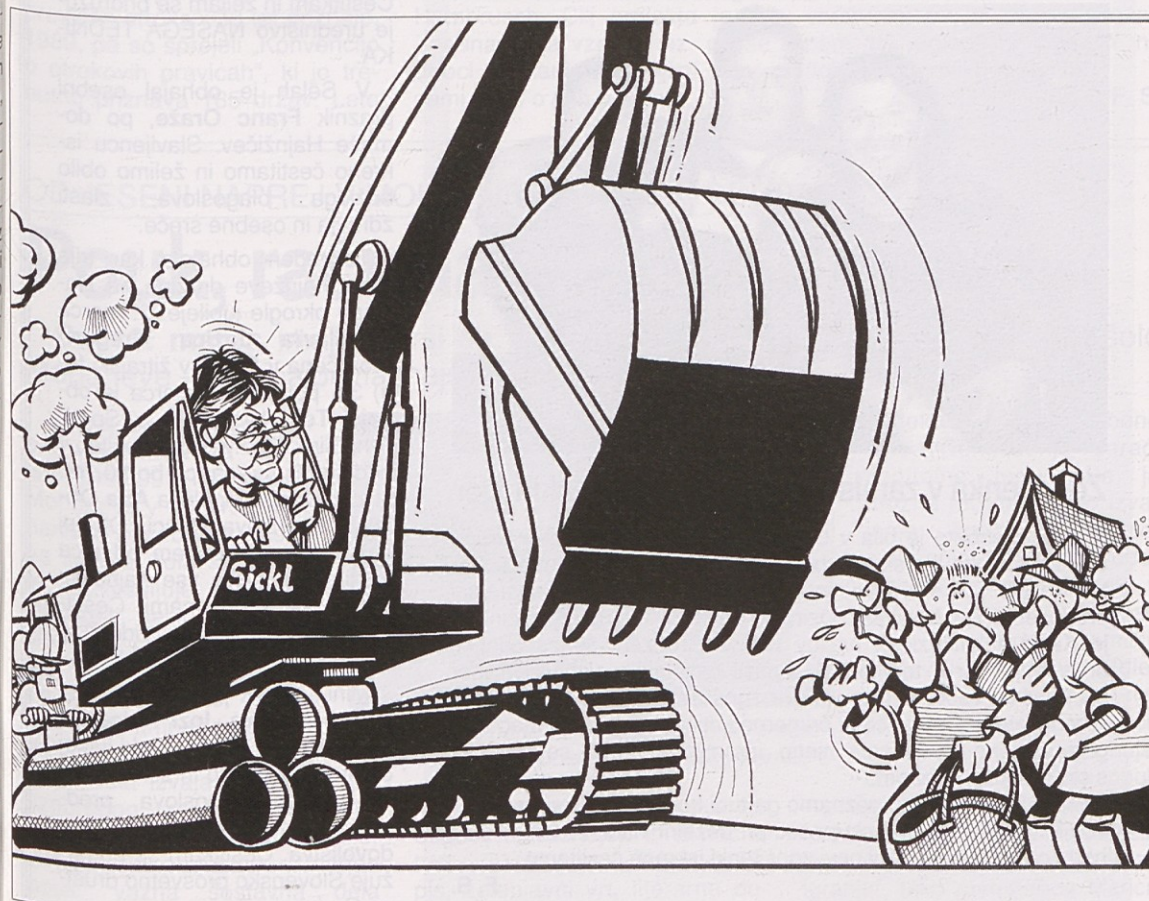
Sicklova pravi, da vsaka občina lahko čisti odpake, kakor to sama želi, kljub temu pa že leta silijo podjunske občine v velekanalizacijo in s tem v finančni kolaps.

Sicklova pravi, da mora ščititi talno vodo in niti nima podatkov, koliko bi se znižala koncentracija nitrata v talni vodi. Edine študije, ki oficijalno obstajajo in ki govori o tem, da bi se koncentracija znižala le za 2 mg/m³, noče priznati. Prav tako noče ničesar slišati o tem, da je 1,5 mrd. šilingov za 2 mg/m³ previsoka investicija.

Edini odgovor, ki ga ima deželna svetnica, je ta, da nekaterim že dolgo ne gre več za stvarno razpravo, ampak da so nekateri iz kanalizacije naredili „osebno ideologijo“.

Ali je tudi to osebna ideologija, če se občani branijo priključnih stroškov čez 100.000 šilingov in rednih letnih stroškov nad 14.000 šilingov! Tu gotovo ni sledu o kakršnikoli ideologiji, ampak je zdrava pamet, ki uči, da se je treba braniti, kakor dolgo je še možno kaj preprečiti. Ko bo kanal praznil družinske blagajne in ko bo vsak mesec precejšen del plače šel po kanalu, bo prepozno.

Silvo Kumer

Marjan Krajnc
iz Libuč
je srečal
Abrahama.

50. obletnico življenja slavi **Marjan Krajnc** iz Libuč. Slavljenču ob srečanju z Abrahamom od srca čestitamo in želimo mnogo osebnih sreč in uspeha tudi v prihodnje. Na mnoga leta!

Prihodnji četrtek objaja rojstni dan **Dora Michor** iz Smarjete. Slavljenki pristrčno čestitamo in želimo vse lepo in dobro tudi v prihodnje!

Okroglo obletnico življenja, 60. rojstni dan, je slavila **Gretka Maloveršnik** z Obirskega. Slavljenki ob tem lepem jubileju od srca čestitamo in želimo vse najboljše, zlasti trdnega zdravja in osebnih sreč.

Slovensko društvo upokojencev Pliberk čestita za osebne praznike naslednjim svojim članom: **Janezu Milaču**, po domače Prenarju z Blata pri Pliberku, **Pepci Kral** z Bistrice nad Pliberkom, **Jožetu Pečniku** s Komlja, **Jožetu Kropivniku** z Rut pri Rinkolah in **Gretki Božič** iz Večne vasi pri Globasnici. Vsi ostali člani društva upokojencev slavljenčcem od srca čestitajo in želijo obilo božjega blagoslova tudi v prihodnje. Čestitkam in željam upokojencev se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

Naslednje voščilo je namenjeno **Romanu Stefeltzu** z Beznice pri Suhi, ki je obhajal osebni praznik. Čestitamo in vse najboljše tudi v prihodnje. Čestitkam se pridružujejo vsi domači.

V Podkraju pri Pliberku je obhajala 50. obletnico življenja **Tilka Stropnik**. Slavljenki ob tem posebnem življenjskem prazniku od srca čestitamo in želimo vse najboljše. Čestitkam NAŠEGA TEDNIKA se pridružujejo vsi domači.

Marija Olip iz Sel je minuli torek obhajala rojstni dan. Ženi predsednika NSKS od srca čestitamo in želimo vse lepo in dobro tudi v prihodnje. Čestitkam NAŠEGA TEDNIKA se pridružujeta NSKS in EL.

V Dulah je obhajala 80. obletnico življenja **Margareta Plan-teu**. Slavljenki za ta visoki osebni jubilej iskreno čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova, predvsem zdravja in zadovoljstva.

ČESTITAMO

Slovensko društvo upokojencev Šentjakob čestita za osebne praznike naslednjim svojim članom: **Leopoldini Štornik** iz Leš, **Foltiju Müllerju** iz Rut, **Nanči Janežič** iz Šentjakoba, **Zaliki Antonič** iz Sreji, **Danici Mikl** s Pečnice, **Otu Hauptmannu** s Hodnine in **Tereziji Fale** iz Področce. Vsi ostali člani društva upokojencev slavljenčcem od srca čestitajo in kličejo na mnoga zdrava in milosti polna leta. Čestitkam upokojencev se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

85. rojstni dan je slavil **Albin Tonic** iz Šmihela pri Pliberku. Ob tem visokem življenjskem jubileju pristrčno čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova, predvsem trdnega zdravja in osebnih sreč. Čestitkam NAŠEGA TEDNIKA se pridružuje lovska družba Šmihel, ki se mu hkrati zahvaljuje za ves trud in delo, ki ga je vlagal v lov.

Tea Wernig je slavila 15. pomlad Čestitamo in mnogo us-

peha in osebnih sreč tudi v prihodnje.

Na Obirskem je pred nedavnim obhajal rojstni dan **Bošti Božič**, po domače Štruglov. Čestitamo in želimo vse najboljše, predvsem osebnega sreč in lovskega blagorja.

V torek bo obhajala 30. pomlad **mag. Eva Marija Verhnjak-Pikalo** iz Libuč. Ob tej priložnosti ji od srca čestitajo in želijo vse najboljše mož, starši in vsi drugi sorodniki. Čestitkam se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

V Goselni vasi je slavila 40. rojstni dan **Hildegard Skof**. Slavljenki ob tem lepem osebnem jubileju iskreno čestitamo in želimo vse najboljše, zlasti osebnih sreč in zadovoljstva.

Za minuli rojstni dan od srca čestitamo **Matildi Sadovnik** iz Podroja pri Globasnici. Želimo ji vse najboljše, zlasti zdravja in osebnega zadovoljstva. Čestitkam NAŠEGA TEDNIKA se pridružujejo otroci z družinami.

ČESTITKA TEDNA

Zgoščenka v zamisli čezmejnih olimpijskih iger

Minulo soboto je bila v Casineju na Vrbi predstavitev druge zgoščene pevskoglasbene dvojice iz Velikovca **mag. Petra Karpfa** (na sliki levo) in **Otta Polainerja** (desno, v sredini producent Alex Munkas). Ozirajoč se na aktualne okoliščine, ji je Karpf dal trijezičen naslov „Ohne Grenzen, senza confini, brez meja“ ter s tem podal zamisli čezmejnih olimpijskih iger svoj pečat. Vsebinska pesmi nove zgoščene (zanjo je bil odgovoren Peter Karpf) je času primerno kritična in vsebuje med drugim posebno himno namenjeno „igram brez meja“, seveda tudi s slovenskim refrenom.

Mag. Petru Karpfu (poznamo ga tudi kot dolgoletnega sodelavca biroja za narodne skupnosti pri deželni vladi) in Otto Polainerju ob zelo posrečeni novi zgoščeni iskreno čestitamo.

F. S.

V Loški fari je obhajal 45. rojstni dan župnik **Stanko Olip**. Priljubljenemu dušnemu pastirju ob osebnem prazniku od srca čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova tudi v prihodnje.

45. obletnico življenja je te dni obhajal duhovnik Stanko Olip.

Rozaliji in Rudiju Wrulichu iz Lipice se je pred nedavnim rodila hčerka Katarina. Srečnima staršema ob tem vselem dogodku od srca čestitamo, novi zemljanki pa želimo vse lepo in dobro na življenjski poti.

V Lepeni pri Železni Kapli je slavila rojstni dan **Mici Kuchar**, za kar od srca čestitamo in kličejo na mnoga leta. Čestitkam se pridružujejo vsi domači.

Osebni praznik je obhajala **Irmir Rant** iz Celovca. Čestitamo in vse najboljše!

Slovensko društvo upokojencev Podjuna čestita za osebna praznika **Ljudmili Sienčnik** in **Matildi Lesjak** iz Dobre vasi. Vsi ostali člani društva upokojencev slavljenkama od srca čestitajo in kličejo na mnoga zdrava, srečna in milosti polna leta. Čestitkam in željam se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

V Selah je obhajal osebni praznik **Franc Oraže**, po domače Hajnžičev. Slavljenču iskreno čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova, zlasti zdravja in osebnih sreč.

Ta teden obhajajo kar trije člani Hajnževe družine na Radišah okroglega jubileja. 2. marca je slavila **Jožica Gregorn** (poročena v Dulah v žitrajski fari) 30. pomlad, 5. marca je obhajal **Toni Hribernik** iz Spodnjih Glinj 40. življenjski jubilej, v nedeljo, 8. marca, pa bo 90. letnico življenja dopolnila **Ana Oblak** – Hajnževa Nanci. Ob tej priložnosti slavljenčcem od srca čestitajo in želijo vse najboljše vsi nečaki z družinami. Čestitkam in željam se pridružuje uredništvo NAŠEGA TEDNIKA.

Minuli petek je slavil 75. obletnico življenja **Jozi Kaiser** iz Šentkandolfa. Za ta visoki jubilej od srca čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova, predvsem zdravja in osebnega zadovoljstva. Čestitkam se pridružuje Slovensko prosvetno društvo Gorjanci.

Odlično pripravljene, a z otrokovo preprostostjo so šolarji Javne dvojezične ljudske šole predstavili projekt „Po sledovih otrokovih pravic“.

PROJEKT JAVNE DVOJEZIČNE LJUDSKE ŠOLE V CELOVCU

Po sledovih otrokovih pravic

Ob dnevu odprtih vrat so otroci v obliki pesmi, spisov in igrice predstavili rezultat svojega letošnjega projekta.

Otrokove pravice so človekove pravice. Otroci so „majhni odrasli“, ki so potrebni posebne skrbi in varstva in katerim pripada vrsta temeljnih človekovih pravic. Po 2. svetovni vojni, ki je pri otrocih zapustila hude posledice, so Združeni narodi 1959 razglasili „Splošno deklaracijo o pravicah otroka“. 30 let pozneje, 1989, pa so sprejeli „Konvencijo o otrokovih pravicah“, ki jo trenutno priznava 185 držav. Leto

1998 pa so Združeni narodi razglasili za „Mednarodno leto človekovih pravic“. Prav tej vsebini, natančneje temi „Po sledovih otrokovih pravic“, so se v tem letu posvetili otroci in učitelji Javne dvojezične ljudske šole v Celovcu pod vodstvom direktorice Brigita Hambrusch. Cilj projekta je bil „mednarodna vzgoja“ oz. da se otroci seznanijo s svojimi pravicami in so o njih poučeni.

Posamezna načela otrokovih pravic so učitelji z otroci v vseh štirih razredih smiselno obdelovali ter minulo soboto dopoldan, ob dnevu odprtih vrat, predstavili rezultate staršem in drugim obiskovalcem v obliki pesmi, spisov in igrice. Pisno gradivo, ki ga je šola pripravila skupaj z varstvom, pa je bilo obiskovalcem na ogled na panojih na šolskem hodniku.

F. S.

OD JESENI NAPREJ V MOHORJEVI LJUDSKI ŠOLI V CELOVCU

Pouk, računalniško podprt

Do 13. marca imajo starši še priložnost vpisovanja v zasebno ljudsko šolo Mohorjeve – eno najprivlačnejših v Celovcu.

Včeraj se je pričelo zopet vpisovanje za šolsko leto 1998/99 v ljudski šoli Mohorjeve v Celovcu. Priznana in priljubljena zasebna ljudska šola se že več let razveseljuje velike priljubljenosti, ne le zaradi doslednega dvojezičnega pouka (izmenično se poučuje en dan slovensko, en dan nemško), ampak tudi zaradi mnogostranskih ponudb, ki jih šola izvaja z učenci vzporedno z rednim šolskim poukom. Tako sta na primer „projekti in projektno usmerjen pouk“ važna sestavna dela učenja, kjer učenci samostojno spoznavajo in odkrivajo, posta-

Za učenje, ne le za igranje, bodo od jeseni naprej na voljo učencem tudi računalniki.

vljajo vprašanja in formulirajo odgovore, načrtujejo in te načrte tudi uresničujejo – šolski časopis, zelenjavni vrt, literarna delavnica, sodelovanje z drugimi šolami, gledališka dejavnost in

sodelovanje z glasbeno šolo. Nenazadnje zaradi centralne lege šole je možno tudi tedensko izvajanje športa (plavanje, smučanje, sankanje, udeležba športnih tednov v drugih zveznih deželah itn.) – popolnoma v smislu „zdrav duh v zdravem telesu“. Neustavljivemu napredku časa prilagojeno se bo od jeseni naprej ponujal otrokom še poseben pouk – podprt z računalniki. Računalniki, ki jih bo šola prejela že ob veliki noči, „bodo za učenje, ne le za igranje“, tako ravnateljica Marica Hartmann.

F. S.

† Johan Smolnik

ŠENTLIPŠ

Slovo od Johana Smolnika

V ponedeljek, 23. februarja 1998 je za vedno zatisnil svoje oči Kunčev oče - Johan Smolnik iz Stare vasi pri Šentlipšu. Kunčev oče se je rodil leta 1926 v Žitari vasi in se leta 1954 poročil z Berto na Kunčevo kmetijo v Staro vas. Rodilo se jima je šest otrok, za katere sta lepo skrbela in jih vzgojila v narodnem duhu.

Leta 1982 se je Smolnik pri službenem delu na Zili hudo ponesrečil in od takrat bil privezan na voziček. Kljub trdi usodi mu je življenjski optimizem, ki ga je rajni imel, dajal moč, da je potrpežljivo prenašal to trpljenje. Rad se je pridruževal družabnim srečanjem in obiskoval tega ali onega soseda, da je z njimi malo pokramljal in se s tem kratkočasil. Mnogokrat je hodil tudi na razna zdravstvena okrevanja. V vseh letih trpljenja mu je žena Berta zvesto stala ob strani in ga oskrbovala, saj bi se mu brez dodatne pomoči zelo težko godilo. Smrt, ki ga je doletela v celovski bolnici, je prišla prerano in nepričakovano.

Pogreb je bil v četrtek, 26. februarja, pogrebne obrede pa je vodil žpk. Florijan Zergoi skupno z domačim žpk. Valentinom Gotthardtom in provizorjem Janezom Tratarjem. V slovo pa so zapeli domači cerkveni zbor in pevci SPD Trta. Oba zbora je vodil Pavli Štern. Ženi in otrokom izrekamo iskreno sožalje. Dragi Hanej pa naj počiva v miru.

P. K.

5-LETNICA
KVARTETA „A CAPELLA“

„Kar je na zgoščenki, to smo mi!“

Ob 5-letnem jubileju bo kvartet „A Capella“ predstavil svojo prvo zgoščenko „Domovina, mili kraj ...“ (v soboto, 7. marca). Ob tej priložnosti smo se pogovarjali z vodjo skupine Petrom Grillizem.

Naš tednik: Kvartet „A Capella“ obhaja 5-letnico obstoja. Kako so bili začetki prepevanja oz. kaj je bil povod za ustanovitev kvarteta?

Peter Grilliz: Kvartet je bil ustanovljen leta 1993 – na pobudo dobrolskega provizorja Janeza Tratarja, ker so namreč v sosednji vasi, v Lovankah iskali pevsko skupino. Ta naj bi nadomestila pevce, ki so kratkoročno odpovedali nastop. Janez Tratar je poiskal tri mlade pevce in z njimi šel gostovat kot farni kvartet. Temu nastopu je sledilo povabilo na še drugo adventno petje in že se je začelo vrteti kolo kvarteta.

Takrat še nobeden ni mislil, da bo skupina po boleznih Tratarja kaj kmalu našla novega člana – Hanzeja Podrečnika – in da bo skupina šla nastopat ne samo kot farni kvartet, ampak da bo kot zastopnik mešanega zbora Srce oblikovala med drugim tudi radijski nastop. Pri tem nastopu smo bili proti pričakovanju odlični, tako da nas je Rudi Altersberger takoj povabil na snemanje v hišo celovškega radia. Od takrat je bilo v bistvu jasno, da bomo pevci ostali skupaj in prepevali razne pesmi, predvsem slovenske narodne.

Kolikokrat ste v teh petih letih nastopali?

Nastopov je bilo kar veliko,

Kvartet „A Capella“ – z leve: vodja Peter Grilliz (tenor), mag. Andreja Sturm (sopran), Hanzej Podrečnik (bas), Sonja Lesjak (alt).

mislim, da celo blizu 90. Nastopali pa smo po celi Avstriji in tudi v Italiji in Sloveniji.

Ali lahko našteješ nekaj posebnih nastopov?

Pravzaprav je bil vsak nastop po svoje poseben. Seveda pa so bili tudi nekateri, ki so še posebej izstopali. Na primer nastop pri predsedniku Slovenije Milanu Kučanu, prav tako pri ministru Lojzetu Peterletu, pa tudi nastop na simpoziju Dostojevskega v Gamingu je bil poseben. Globoko v spominu nam je tudi nastop v sodelovanju z zborom Wulfenia iz Celovca v „Stefaniensaal“ v Gradcu.

Vsekakor menim, da smo v minulih petih letih pridobili mnogo simpatij in zvestih poslušalcev, nenazadnje zaradi tega, ker ostajamo zvesti preprosti narodni pesmi, tako v slovenskem jeziku kakor tudi v nemškem.

Imenujete se „Kvartet A Capella Dobrla vas“. Zakaj tako?

To je dobro vprašanje. Vsekakor smo iskali ime čisto po naključju, le mednarodno in redko naj bi bilo. Po daljšem premišljevanju in ugibanju je naenkrat „padlo“ ime A Capella, kar pomeni brez instrumenta, in že smo našli primerno ime za kvartet.

Kakšne pesmi pa najraje pojete?

Ugotovili smo, da nam koroško-slovenske narodne najbolj uspejo in jih znamo najbolj interpretirati, zato jih tudi najraje pojemo. Poleg tega pri teh pesmih tudi odlično harmoniramo, kar je zelo velikega pomena.

Jutri, v soboto (7. marca), boste v kulturnem domu v Dobrli vasi prav ob vaši 5-letnici predstavili prvo zgoščenko z naslovom „Domovina, mili kraj ...“, I tram von mein Leben“. Kakšne pesmi pa so posnete na plošči?

Naša prva zgoščenka, ki smo jo posneli, vsebuje v glavnem pesmi, ki jih znamo najbolj zapeti. So trojezične, tako imenovanih modernih pesmi pa nismo dodali. Rečeno v kratkih besedah: Kar je na zgoščenki, to smo mi.

Še želja za prihodnost?

Da bi dobro harmonirali naprej, tako na pevski ravni kakor tudi na človeški. Prav na to namreč polagamo posebno težo.

Na tem mestu bi še rad izrazil dve posebni zahvali: Janezu Tratarju za vso njegovo podporo in pomoč ter našim spremljevalcem za zvestobo, ki nam jo izražajo ne le na domačih odrih, ampak tudi na tujih.

Hvala za pogovor!

Franc Sadjak

Radiše so se očitno zapisale pisatelju Felixu Mittererju, ki ga tačas dobimo pred oči samo na zelenem otoku Irski in na Radišah, v že četrti predstavi s komadom izpod peresa občilsko plahega avstrijskega pisatelja. Na Irsko je Mitterer ušel, da bi končno doživel, česar očitno v Avstriji ni mogoče – spoštovanje do pisateljev. Mitterer ni posamičen primer, ki je to čutil na lastni koži in tudi ni edini, ki je zaradi tega iskal in našel mesto, kjer je poklic pisatelja prav toliko spoštovan kot vsak drugi „rokodolec“. Pisateljstvo je tudi danes gledano za mnoge dvomljiv posel, dober za konjička, za prosti čas, večerne ure in konec tedna, skratka špas, ki si ga privoščijo ta ali oni posebnež. Da ta ali oni pobere z uspešnico celo milijone, je edinole v nebo vpjjoča svinjarija. Mitterer ne šteje med milijonarje, je prej opazovalec pristnega domačega človeka.

Morda je njegov lastni status – tudi sam prihaja iz majhne vasice – vzrok, da se je posvetil liku posebneža v družbi, tankočutnega, občutljivega, ranljivega individua, ki se steška znajde v svetu.

„Za idiote ni prostora“ je jedek refleksa na ta fenomen v družbi. Mitterer postavi v zakotno vas nekje bogu za hrbtno tak lik od matere Molinarce (Leni Ogris) zavrnjenega Fanta („božjo kazen“, igra Boris Povše), ki je poleg čudaškosti, še drugače – po ljudski veri – od Boga zaznamovan, namreč z boleznijo, ki jo ljudski glas ni po naključju imenoval božjast. Od Boga obsedeni pa zaradi tega ne uživa božje milosti, prej kazen za bogve katero pregreho.

Da so Radiše tudi vas, v katero se iz geografskih razlogov

Rajni je dosegel visoko starost – 88 let. Bil je vzgleden in dober kmet in gospodar na gorski kmetiji pri Peruču. Ko je pred več leti predal svojo lepo urejeno kmetijo svojemu sinu Johiju, ni prenehal z delom. Rad je pomagal, dokler so mu moči dopuščale, s svojim delom na kmetiji.

Johan je bil predvsem dober mož svoji ženi Mici, dober oče svojim otrokom – dvema hčerkama in sinu ter dober sosed. Bil je veren mož in je ob nedeljah s svojo družino vedno rad zahajal v cerkev k sv. maši in s tem pokazal lep vzgled.

Zadnja vojna tudi njemu ni

S komadom „Za idiote ni prostora“ je dal radiški ansambel opozorilo družbi. Prejšnjo soboto je bila krstna predstava, režijo je imel M. Hinteregger.

RADIŠE

Kdo je tu idiot?

Krstna predstava na Radišah: Za idiote ni prostora.

ne spotakneš po naključju, čeprav je po naravi krasno lep kraj, daje priredbi poseben odtenek. V ozadju stare vaške idile, kjer so velmožje župan (Šimi Ogris), žandar (Tomi Rogaunig) in še kak zgubljeni inteligent, tokrat ne učitelj, ampak malo razumnejši gost (Martin Ogris) ter razgrajč in provokater (Sven Schiemann), pa vreje nečloveški vulkan. Kajti kakor nedolžne so na videz takš-

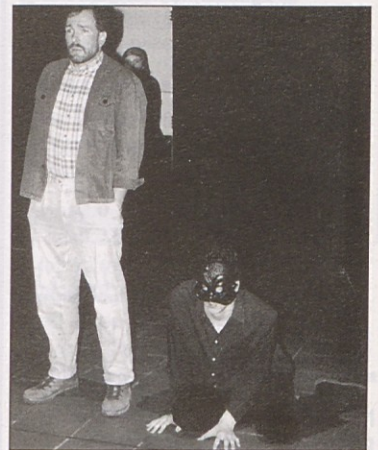
ne vasice, tako nedolžni njihovi prebivalci običajno niso. Na svetlo dneva prihajajo strašne sence nečloveškosti, sovražnosti, predsodkov in častihlepnosti. Tako tudi v tej vasici. Integracija je tu tujka v pravem pomenu besede. Eksemplarična vasica kot mikrokozmos, ki odraža človeka v makrokozmosu. Zanikrni vaščani so samo eksemplarični zastopniki človeškega hlada, ki ga doživlja-

mo zlasti še danes, ko svet tišči skupaj in je vse manj prostora, za tiste, ki v življenju potrebujejo kaj drugega kakor pravila. Igra je torej večni boj dobrega proti slabemu in tokrat zabeleži točko slabo, saj se mu zoperstavi samo eden, imenovan Stari (Nuži Wieser). Vaščani se Fanta namreč hočejo zlepa ali zgrda znebiti. Natolcujejo ga, da se je pregrešil nad vrstnico Marijo (Alenka Orasche).

Ostremu vetru se postavlja v bran kot zaščitni zid in skrbnik Fanta Stari, edini, ki čuti sočutje do Fanta in edini, ki vidi v njem človeka z vsemi njegovimi pravicami. Kljub temu je sam preslaboten proti nečloveški vihri, ki veje skozi vas in odveje Fanta nazadnje stran od normalnosti, v celico norišnice. Kdo je tu zares idiot? - ostane vprašanje.

Predsednik SPD Radiše Tomaž Ogris se je tokrat poskusil kot prevajalec in prevedel komad v slovenščino, posebno za odrsko predstavo, Marijan Hinteregger je bil poverjen z režijo in je hkrati poskrbel za priredbo besede, scenografijo in glasbo.

Produkt je bil pod črto, po zaslugi zgodbe, dopadljiva predstava, ki sicer ne jamči za zabaven večer, zato pa omogoči premišljevanje o normalnosti človeške unizacije (s kloniranjem bo to nekoč verjetno vsakdanjost) in preresetanju temnih peg v lastni vesti. **Adke**

Oba obupana: Stari (stoje Nuži Wieser) in Fant (Boris Povše), ki se pred krutostjo sveta skriva za krinko.

Peručevemu Johanu v slovo

V soboto, 21. februarja nas je za vedno zapustil Peručev oče Johan Sadolšek iz Lobnika pri Železni Kapli.

prizanesla. Moral je, kakor tudi drugi zavedni Slovenci občutiti krutost nemškega nasilja. Aretirali so ga 16. avgusta 1943. Dva meseca je bil zaprt na Gestapu v Celovcu, nato pa so ga peljali v Nürnberg v Nemčijo. Od tam se je ob koncu vojne vrnil bolan domov. Ta bolezen ga je vse nadaljnje življenje mučila.

Johan je bil zelo povezan z naravo. Bil je strasten in pošten lovec. Lovski prijatelji so-ga zelo spoštovali. V veliko veselje so

mu bile njegove čebele. Že kot 17-letnemu fantu mu je oče dal čebelji panj in tako je rajni pričel čebelariti. Nato se je kmalu vključil v čebelarstvo Železna Kapla. Vedel je, da je treba o čebelarstvu znanja in s svojimi prijatelji je iskal vedno nove poti pri čebelarjenju. Zadnja leta pri čebelah ni mogel več vsega sam opraviti in mu je žena Mici bila v veliko pomoč. Vesel je bil, da se čebele ohranijo in gojijo v njegovem lepem čebelnjaku.

Čebelarstvo društvo Železna Kapla je s smrtjo Johana Sadolška izgubilo enega najstarejših članov. Hvaležni smo mu, da je vsa leta bil zvest prijateljem čebelarjem in Čebelarskemu društvu.

Na pogrebu se je zbrala številna množica znancev in prijateljev. V slovo so mu lovski trobentaši zatrobili v zadnji pozdrav.

† Peručev oče
Johan Sadolšek

Pogrebne obrede je ob asistenci župnika Janeza Tratarja opravil domači župnik Poldej Zunder. Cerkevni zbor je v Cerkvi kakor tudi na grobu zapel žalostinke v slovo.

*Pomlad se bo razcvetela,
čebela spet bo vzletela,
vsedla na rožni cvet,
čakala bo tebe spet.
A ti odšel si od njih in nas,
v cvetja lepši kras.*

Rajnega Johana bomo ohranili v lepem spominu. Žalujoči ženi, hčerkam, sinu in vsej Peručevi družini izrekamo prisrčno sožalje.

M. K.

PETEK, 6. marca
18.00–18.30 Kulturna
obzorja

SOBOTA, 7. marca
18.00 - 19.00 Od pesmi
do pesmi, od srca do srca

NEDELJA, 8. marca
6.08–7.00 Dobro jutro,
Koroška – Guten Morgen, Kärnten. Duhovna misel (Jože Valeško) 18.00–18.30 Za vesel konec tedna

PONED., 9. marca
18.10–19.00 Kratek stik

TOREK, 10. marca
18.10–19.00
Otroška oddaja

SREDA, 11. marca
18.10 - 19.00 Glasbena mavrica (predstavitel zgoščenke kvarteta A Capella). 21.04 do 22.00 Koroška poje

ČETRTEK, 12. marca
18.10–19.00 Rož - Podjuna - Zila

DOBER DAN, KOROŠKA ORF 2

**NEDELJA,
8. marca '98, 13.30**

PONEDELJEK, 9. marca 1998

ORF 2, ob 2. 35

TV SLOVENIJA 1, ob 16. 20

Predvidoma z naslednjimi prispevki:

– Samokritičnost, skromnost in čustvenost ne manjšajo prispevka žensk v družbi: mednarodni dan žena in novi izzivi družbe

- Koroški Slovenci in leto 1938

- V narodni knjižnici na Dunaju: predstavitel priročnika „Poti do manjšin“, ki ga je izdala založba Drava

- 20. pohod na Arihovo peč

- „Domovina mili kraj . . .“ A Capella kvartet iz Dobrle vasi

- Deželni smučarski dan v Bad Kleinkirchheimu

Petek, 6. marca

TINJE

Integracija do-živeti

Čas: ob petka, 6. marca, 17. ure do nedelje, 8. marca 13. ure

Kraj: v Katoliškem domu Sodalitete

Svoji ljudi z okrnitvijo pa tudi pedagogije, skrbniki/ce, interesi in otroci so vabljeni. Na programu so predavanja in tudi poseben otroški program.

Prireditelj: Živopisana Jadrnica

BOROVLE

Otroška pravljurna igra: „Kaj se skriva za velikim trebuhom“

Čas: ob 18. uri

Kraj: v kulturnem domu pri Cingelcu na Trati

Nastopa: mladinska gledališka skupina KD Škocijan

Prireditelj: SPD „Borovlje“

BOROVLE

Kmečki trg

Čas: ob 14. ure naprej

Kraj: na glavnem trgu

Sobota, 7. marca

DOBRLA VAS

Ob 5-letnici obstoja kvarteta „A Capella“ predstavitev prve zgoščenke pod naslovom „Domovina, mili kraj . . . I tram von mein Leben“

Čas: ob 19. 30 uri

Kraj: v kulturnem domu
Prireditelj: Kvartet „A Capella“ Dobrila vas

GLOBASNICA

Lutkovna igra: „Sapramiška“

Čas: ob 15. uri

Kraj: v farni dvorani

Nastopa: lutkovna skupina „Mi smo mi“ SKD Celovec

Prireditelj: Slovensko kulturno društvo Globasnica

CELOVEC

Proslava ob dnevu žena

Čas: ob 14. uri

Kraj: v Mladinskem domu, Mikschallee 4

Program: Odprtje razstave „Vse, kar ustvari človek, je lepo“, pozdravne besede predsednice ZSZ Milke Kokoč, kvart Verre Kozmik: „Ženske pravice so sestavni del človekovih pravic“, nastop kvarteta Borovlje

Vabi: ZSZ

VOGRČE

31. srečanje od „Pliberka do Traberka“

Čas: ob 19. 30

Kraj: pri Florijanu

Nastopajo: Vokalni oktet „Tro“ - Prevalje, MePZ „Markovič Kristl - Mato“ Črna na Koroškem, MePZ župnije Ravne na Koroškem, Vokalna skupina „Lipa“ Velikovec, MoPZ „Foltej Hartman“ SPD

Edinost Pliberk
Prireditelj: SPD Edinost Pliberk

ŠENTJANŽ

Premiera igre za otroke in odrasle: „Medved Pu“

Čas: o b 18. uri

Kraj: v K & K centru

Nastopa: „Teatr brez ...“

Prireditelja: SPD Šentjanž

Nedelja, 8. marca

CELOVEC

Koroška poje - srečanje majhnih vokalnih skupin

„Oj zapojte tisto pesem, tisto mlado, lepo pesem“ (Srečko Kosovel)

Čas: ob 14. 30 uri

Kraj: v srednji dvorani Doma glasbe

Prireditelj: KKZ

ŠENTJANŽ

Ponovitev igre: „Medved Pu“

Čas: o b 10. 30 uri

Kraj: v K & K centru

Nastopa: „Teatr brez ...“

OBIRSKO

Otroška igra: „Čarovnik iz Oza“

Čas: ob 10. 30 uri

Kraj: pri Kovaču

Nastopa: otroška igralska skupina SPD Borovlje

Prireditelj: SPD Valentin Polanšek

ŠMIHEL

Lutkovna igra: „Tobjia“

Čas: ob 11. uri (po sv. maši)

Kraj: v farni dvorani

Nastopa: Ziljska lutkovna skupina „Pikce“

Prireditelj: KPD Šmihel

VOGRČE

Veseloigra „Priložnostni dohtar“

Čas: ob 19. 30

Kraj: pri Florijanu

Nastopa: Igralska skupina Žvabek

Prireditelj: KPD Vogrče

Petek, 13. marca

MEŽICA

Veseloigra: „Zdravnik po si-li“

Čas: ob 19. uri

Kraj: v narodni dvorani

Nastopa: igralska skupina KPD Vogrče

Prireditelj: SPD Danica in Farna mladina Šentprimož

Sobota, 14. marca

ŽVABEK

Veseloigra: „Zdravnik po si-li“

Čas: ob 19. 30 uri

Kraj: v farni dvorani

Nastopa: igralska skupina

KPD Vogrče
Prireditelj: KPD Drava

OBIRSKO

31. srečanje od „Pliberka do Traberka“

Čas: ob 19. 30

Kraj: pri Kovaču

Nastopa: MePZ Podjuna Pliberk

Nedelja, 15. marca

BILČOVŠ

Otroška igra: „Čarovnik iz Oza“

Čas: o b 11. uri

Kraj: pri Miklavžu

Nastopa: otroška igralska skupina SPD Borovlje

Prireditelj: SPD Bilka Bilčovš

ŠENTPRIMOŽ

Začetek plesnega tečaja

Kraj: v kulturnem domu

Vodi: Gregej Krištof

Prijave: do 13. 3. (tel. 04236/2472)

Prireditelj: SPD Danica in Farna mladina Šentprimož

PLIBERK

Igra: „Sen kresne noči“

Čas: o b 19. 30 uri

Kraj: v farni dvorani

Nastopa: igralska skupina Slovenskega prosvetnega društva Radiše

Prireditelji: MePZ Podjuna, SPD Edinost in fara Pliberk

Petek 20. marca

DUNAJ

Koncert na klavirju - igra Bojan Goričnik

Čas: ob 19 uri

Kraj: Literarni kvartet, „Alte Schmiede“, Schönlaterngasse 9

Prireditelj: Mohorjeva založba

Sobota, 21. marca

HODIŠE

Koncert: Pesem združuje - Gesang verbindet - Il canto unisce

Čas: ob 20 uri

Kraj: pri Habnerju v Plešerki

Nastopajo: „Die 5 Gaitaler“, „Oktet Suha“, „Gruppo vocale Fara“ (I), „Dekliški kvartet „Kapljica ljubezni“ (SLO), Oktet Hodiše

Povezuje: Danica Urschitz

Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Zvezda“ Hodiše

ŠENTPRIMOŽ

Igra: „Vsiljenka“

Čas: ob 19.30

Kraj: v kulturnem domu

Nastopa: „Gledališče senc“ iz Šmihela

Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo Danica

**Srečanje
gledaliških in
lutkovnih skupin**
bo letos od 11. do
13. marca v Celovcu.

PROGRAM:

Sreda, 11. 3. - Modestov dom: 8.30

„Sapramiška“ in ob

11.30 „Šestero mušketirjev“, 19.30 Pogovor: Gledališče - vrednota ali potrata.

Mo-horjeva: 10.30 „Kdo je Vidku napravil srajčico“.

Četrtek, 12. 3. - Modestov dom: 9.30

„Čarovnik iz Oza“, 11.30 „Plešasta plesalka“.

Šola v Šentpetru: 19.30 „Lepa čevljar-ka“.

Petek, 13. 3. - Mo-horjeva: Ob 8.00 in ob 10.00 „Sen kresne noči“.

Modestov dom: 9.00 „anders mensch“, 12.00 „Figole Figole“.

Natečaj

„Planine v sliki“

Kot vsako leto, tudi letos vabimo planince - fotografe k sodelovanju.

Slike s planinskimi motivi naj bi imele velikost 30 x 21 cm. Vsak udeleženec lahko odda 3 slike. Vsaki sliki je treba dati geslo.

Slike pošljite do 30. 3. 1998 na Slovensko planinsko društvo, Tarviserstr. 16. 9020 Celovec.

Četrtek, 26. marca

DUNAJ

Koncert Tomaža Svete (lastne kompozicije za kvartet saksofonov, kalvir, kvartet godal in elektroniko)

Čas: ob 19 uri

Kraj: Literarni kvartet, „Alte Schmiede“, Schönlaterngasse 9

Prireditelj: Mohorjeva založba

Torek, 31. marca

DUNAJ

Amy Lynn Barber predstavlja kompozicije za percussion

Čas: ob 19 uri

Kraj: Literarni kvartet, „Alte Schmiede“, Schönlaterngasse 9

NAŠA DRUŠTVA V INTERNETU

Osnovne informacije o
Koroških Slovencih
(nem, slov, angl.)
<http://www.aprouc.co.at/slovene>

Cerkveni časopis Nedelja - tedensko aktualno
<http://www.aprouc.co.at/slovene/nedelja.html>

Center avstrijskih narodnostnih skupnosti
(CAN) na Dunaju -
Volksgruppenreport
[97http://www.aprouc.co.at/slovene/volksgruppenreport.html](http://www.aprouc.co.at/slovene/volksgruppenreport.html)

Mohorjeva založba - aktualna knjižna ponudba
<http://www.mohorjeva.co.at>

Založba Wieser <http://www.wieserverlag.co.at>

Zveza Bank v Celovcu
(slov., nem, angl.)
<http://www.zvezabank.co.at/zv>

Fara Sele - tedensko nove pridige župnika Krampača in kulturne novice iz Sel
<http://members.magnet.at/fara.sele/>

Občina Suha in okolje - KPD Drava, PIS Žvabek, Oktet Suha (slov., angl.)
<http://members.magnet.at/stefan.logar/>

Oktet Suha, Živ-Žav, Enotna lista Suha
<http://www.members.magnet.at/d.katz>

SPD Zvezda Hodiše
<http://www.carinthia.org/keutschach/zvezda-hodiše/sprachkurs>

Klub slovenskih študentov v Gradcu
<http://privat.schlund.de/ksssg>

Ljudska šola Sele Kot:
204651@asn.netway.at

Pevsko društvo Sele:
pevsko.drustvo.sele@asn.netway.at

Pädagogische Akademie des Bundes in Kärnten

AKADEMIJA Dvojezično šolstvo

Za duhovno podobo Koroške je že od nekdaj značilna kulturna in jezikovna raznolikost.

Upošteva se to dejstvo, imajo starši v območju dvojezičnega šolstva, v katerem živi koroškoslovenska skupnost, možnost, da svoje otroke prijavijo k dvojezičnemu pouku na ljudskih šolah ali pa k slovenskemu pouku na glavnih šolah.

Izobraževanje dvojezičnih učiteljev oz. učiteljev slovenščine, pa tudi t.i. drugega učitelja, ki pri pouku v dvojezičnih razredih sodeluje z razrednim učiteljem, ima na skrbi Zvezna pedagoška akademija v Celovcu.

Pri tovrstnem usposabljanju je pri zagotavljanju jezikovne kompetence in praktične izrabe didaktike v šolski praksi potrebno prispevati tudi k ohranjanju koroške biculturalnosti. Pedagoška akademi-

ja vidi tu pomen slovenske skupnosti kot mostu za „pot do soseda“.

Zato imajo absolventi Pedagoške akademije prav na tem področju možnosti za zaposlitev.

Študijski pogoji:

- odprtost do sveta, z zavestjo za ohranjanje regionalne identitete.
- zanimanje in zavzetost za medkulturno vzgojo in izobraževanje
- dobro znanje slovenskega jezika) posebej, če si želi kandidat pridobiti spričevalo za dvojezičnega učitelja).

Poleg tega nudi Pedagoška akademija izpopolnjevalne tečaje slovenščine ter začetniške tečaje, na katerih se učitelji usposobijo za poučevanje predmeta „Neobvezne vaje iz slovenščine“ (= izbirni predmet).

Učiteljem, ki že poučujejo, je tudi omogočeno pridobivanje dvojezične kompetence, vendar zunaj rednega študijskega programa Pedagoške akademije.

Podrobnejše informacije:

Zvezna Pedagoška akademija na Koroškem

Objave prireditvev

Dragi društveniki!

Naš tednik tiskamo vsak teden v četrtek dopoldan. Uredniški zaključek za prireditveno stran je zaradi tega v sredo opoldan ob 12. uri.

Prosimo Vas, da nam sporočite prireditve do tega roka po telefonu ali po faksu.

Telefon: 0463 / 51 25 28* 24

Faks: 0463 / 51 25 28* 22

Oglas

Odvetniška pisarna - Kanzlei der Rechtsanwälte Dr. Jan-ko Tischler jun. & Mag. Kurt Oberleitner Partnerschaft, Neuer Platz št. 7, 9020 Celovec (tel. 0463/ 51 38 29)

išče

sodelavko/sodelavca za delovno mesto

tajnice/tajnika

Kandidatka/kandidat mora izpolniti naslednje pogoje:

1. izvrstno znanje nemščine in slovenščine
2. dobro pisno in ustno znanje angleščine
3. pripravljenost učenja hrvaščine in srbsčine
4. Izredno dobro znanje pisanja na računalniku po sistemu Windows 95 in Windows NT
5. Znanje delovanja z internetom
6. Pripravljenost službenih potovanj v Slovenijo, na Hrvaško in v Jugoslavijo
7. Fleksibilnost glede preučevanja novih pisarniških tehnologij kot na primer pisanja po sistemu digitalnega diktiranja.

DOM V TINJAH

☎ 04239/26 42

od petka, 6. marca, od 18. ure do sobote, 7. marca, do 18. ure
Duhovna obnova za može, nem.
Voditelj: Jože Kopeinig

v nedeljo, 8. marca, od 9. do 18. ure

Duhovna obnova za može: „Viri moje duhovnosti“
Voditelj: Jože Kopeinig

od ponedeljka, 9. marca, od 18. ure do četrta, 12. marca, do 13. ure

Duhovna obnova za starše duhovnikov, diakonov, telologov, veroučiteljev/ic, nem.
Voditelj: Sr. Palotti Findenig

v torek, 10. marca, ob 19. 30 uri
Predavanje: Postiti se z dušo in telesom po sv. Hildegardi
Predavateljica: Margit Obmann

v sredo, 11. marca, ob 19. 30
Predavanje: Internet - izziv in možnosti za koroške Slovence
Predavata: Hanzl in Franci Tomazič

v sredo, 11. marca, ob 19. uri
Tinjska serija predavanj ob 150. letnici revolucije 1848: **Revolucija 1848 - oblast - po božji milosti ali po milosti ljudstva**
Predavatelj: univ. prof. dr. Andrej Moritsch

v četrtek, 12. marca, ob 19. 30
Iz serije: prispevek Cerkve k sožitju Nemcev in Slovencev v koroški cerkvi: **Ali je še treba od zunaj pospeševati sožitje med Nemci in Slovenci?**
Referat za spodbudo in podijska diskusija

v četrtek, 12. marca, od 18. do 22. ure
Začetek tečaja TIFFANY
Voditeljica: Edeltraud Führer

od petka, 13. marca, od 15. ure do sobote, 14. marca, do 13. ure
Seminar za cerkvene pevce
Voditelj: prof. Jože Ropitz

Potovanja:
Od srede, 20. maja do torika, 26. maja 1998
Izobraževalno potovanje v Baltik
Spremljata: prof. Ruta Ruda in Jože Kopeinig.

od nedelje, 19. julija do nedelje, 26. julija 1998

Izobraževalno potovanje po Nemčiji (Würzburg, Bamberg, Nürnberg, Regensburg)
Vodstvo: ravn. dr. Walter Asper-nig, Linz

IMPRESUM

NAŠ TEDNIK - Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopa predsednik Nanti Olip, 9020 Celovec, 10.-Oktober-Sträße 25/IV. Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer (namestnik glavnega urednika), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Sträße 25/IV. Tisk: Mohorjeva tiskarna, 9073 Viktring, Adi-Das-

sler-Gasse 4, tel. 0463/292664. NAŠ TEDNIK izhaja vsak petek. Naroča se na naš slovenski tednik, 10.-Oktober-Sträße 25/IV, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglašnega oddelka: 0463 / 51 25 28. Telefaks: 0463 / 51 25 28 - 22. Letna naročnina: Avstrija 500,-; Slovenija 3500,-; SITA: ostalo inozemstvo 870,-; št.; zračna pošta letno 2000,-; št.; posamezna številka 15,-; št.; Slovenija: 150,-; SITA.

ŠAH

„Črn“ konec tedna
za naše šahiste

Prva ekipa Slovenske športne zveze/Carimpex je v koroški ligi vnovič bila poražena. Po senzacionalni zmagi nad Gospo Sveto v 8. krogu so slovenski šahisti tokrat podlegli Kötschach-Mauthenu z 2,5:3,5. Na prvi deski je Anton Praznik odločil „slovenski dvboj“ z Žigo Žvanom v svojo korist, točke za SŠZ pa so osvojili Arnold Hattenberger (1) ter Gorazd Živkovič, Jozi Amrusch in Aleksander Lukan (vsi remi). SŠZ še naprej zaseda 11. na dvanajstmestni lestvici.

Poraženi so bili tudi šahisti SŠK „Obir“ v 1. razredu. Končni rezultat proti ekipi Raiffeisen iz Celovca se je glasil 2:6. Zmagal je Dušan Jokovič, remizirala pa sta Andreas Karner in Andreas Ojster. Kaplčani so s porazom zdrsnili na zadnje mesto na tabeli in s tem podali v nevarnost, da izpadejo iz 1. razreda.

Druga ekipa SŠZ/Posojilnica Borovlje je prav tako podlegla, in to celo visoko: 1,5:4,5 proti celovski ekipi Zugzwang.

SMUČANJE

Zopet uspešnica –
smučarski tečaj SŠZ

Smučarski tečaj in tečaj v deskanju, ki ga vsako leto prireja Slovenska športna zveza, sta prava uspešnica. To se je pokazalo tudi letos, saj se je tokratnega tečaja v Stubenu na Arlbergu udeležilo nad 50 smučark in smučarjev vseh starostnih skupin. Vreme je bilo čudovito, snega je bilo dovolj in tudi za zabavo je bilo poskrbljeno. Za najmlajše (Filipa, Laro in Markota) pa je za zaključek čakalo tekmovanje in lepe nagrade.

Nad vse uspeli tečaj so vodili glavni organizatorji Danilo Prušnik in smučarski učitelji Rihard Kunčič, Sever Prušnik, Kristijan Zeichen, Tonč Malle in Tomo Weiss (deskanje). Kot vsako leto je smučarski tečaj Slovenske športne zveze podprlo tudi podjetje Elan, tokrat s carving-smučkami.

Dominik Stuck z Blata je avstrijski
šolarski prvak v lokostrelstvu

Senzacionalen uspeh mladega Blačana. Po komaj letu in pol treninga je osvojil naslov avstrijskega šolarskega prvaka v lokostrelstvu v kategoriji olimpijskih lokov.

Foto: NT/Fera

Avstrijski prvak – nadpovprečno nadarjeni Dominik Stuck z Blata.

14-letni dijak velikovške gimnazije Dominik Stuck z Blata pri Pliberku je bil minuli konec tedna veliko presenečenje na avstrijskem prvenstvu v lokostrelstvu v Fürstenfeldu. Medtem ko je na koroškem prvenstvu dosegel še 2. mesto, se je tokrat znal izredno stopnjevati ter v svoji starostni skupini (pri šolarjih) v kategoriji olimpijskih lokov osvojil 1. mesto in s tem zlato kolajno. Nedvomno doslej največji uspeh mladega strelca, ki tekmuje za lokostrelski klub Dvor. In kakšen je bil recept za ta vrhunski nastop? „Mnogo treningov in delo s trenerjem Friedrichom Neuberschem, ki me je odlično pripravil na ta turnir,“ pravi novopečeni avstrijski prvak.

Če upoštevamo, da Dominik strelja z lokom oz. se ukvarja s to športno panogo šele leto in pol, so njegovi dosežki že nadpovprečni, če ne celo senzacionalni.

F. S.

KOLESARJENJE

Velika šansa za Petra Wrolich

Kakor smo v prejšnji številki poročali, bo kolesar Peter Wrolich na dirki po Južni Afriki zastopal barve svetovnoznanega profesionalnega kluba „Saeco“, katerega člana sta mdr. tudi Cipolini in Gotti. Wrolich: „Zame je to nedvomno velika šansa, da si z dobrim nastopom široko odprem vrata za profesionalno pogodbo.“

SMUČANJE

Odlični mladi Šentjanžani

Mladi smučarji Športnega društva Šentjanž so se minuli konec tedna izkazali v Podnu, kjer je bilo tekmovanje za Rožanski otroški in šolarski pokal. Kar trije predstavniki društva – Andrea Partl, Nadja Kuess in Michael Sablatnik – so bili namreč v svojih starostnih skupinah najboljši ter s tem potrdili odlično delo z naraščajem v društvu.

Kljub slabemu vremenu – 400 udeležencev
na jubilejnem pohodu „Arihova peč 1998“

Dež, sneg, težka pot. Kljub izredno slabim vremenskim razmeram se je letošnjega 20. pohoda „Arihova peč '98“ pri Šentjakobu v Rožu na avstrijskem Koroškem udeležilo 400 udeleženk in udeležencev. Poleg domačinov iz Podjune, Roža in Zilje so se tudi tokrat vabilu na pohod odzvali številni udeleženci iz Slovenije in iz Primorske (Repentabor). Prireditve je letos potekala tudi v podporo kandidaturi treh dežel za zimske olimpijske igre 2006 na tromeji Avstrija-Slovenija-Italija. K uspehu jubilejne prireditve, ki že skozi 20 let združuje Slovence s Koroške, Slovenije in Italije ter tu-

di nemško govoreče prijatelje iz Avstrije, so prispevali tudi sodelavci organizacij prirediteljev, ki so na okrepevalnih mestih in v cilju pri Polancu na Čemernici skrbeli za telesno dobrobit udeležencev.

Pohod prirejajo Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec in krajevno slovensko prosvetno društvo „Rož“ iz Šentjakoba v spomin na padle partizane pod Arihovo pečjo tik pred osvoboditvijo Avstrije 9. februarja 1945. Najvišja točka pohoda je slovenska planinska koča na Bleščeči (1086 metrov), sredi poti spominja plošča na dogodek pred 53 leti.

Sta bila doslej na vseh dvajsetih pohodih na Arihovo peč – podpredsednik SŠZ Danilo Prušnik (levo) in tajnik SPZ Janko Malle.

Besede zblizujejo tudi pri SAK: trener Tellian in igralci so v pogovorih našli skupni imenovalec in zdaj vlečejo za eno vrv.

Foto: NT/Fera

Igralci SAK s prizadevnostjo „vdihnili“ trenerju optimizem

Volja in pridnost večine igralcev na treningih je trenerja Telliana tako presenetila, da ga vigredni del prvenstva sploh ne skrbi več.

Še pred dobrim mesecem je bil trener Tellian zelo pesimističen, kar zadeva vigredni del prvenstva, saj je vodstvo oddalo nekaj odličnih igralcev, za nove pa je primanjkovalo denarja. Predvsem odhod napadalca Kudlerja ga je prizadel, kajti on je v jesenskem delu prvenstva sodil med najnevarnejše napadalce ekipe. Iz tedna v teden pripravljalne dobe pa je Tellian vsebolj spremenil svoje mnenje, kajti prizadevnost in voljnost igralcev na treningih sta ga proti pričakovanju pozitivno presenetila in mu tako „vdihnili“ optimizem za vigredni del prvenstva. Pozabljene so težave in predvsem personalna šibkost v napa-

du. Tellian: „V napadu lahko igrajo Hajdini, Vrabac, Lessnig in tudi Kuttinig. Čeprav so skoraj vsi – razen Vrabca – še zelo neizkušeni, ne vidim črno za prvenstvo. Vadimo namreč nov način igre, pri katerem uspeh ne bo tako močno odvisen od napadalcev, kakor še jeseni.“ Kakšen način igre pa je to oz. kako misli biti ekipa vigredi uspešna? „Čisto preprosto: skušali bomo priti do uspeha iz okrepljene defenzive. V napadu pa se itak vedno nudi ta ali druga priložnost.“

Kakor že rečeno, izhaja trenerjev optimizem iz prizadevnosti igralcev na treningih. Le-ti namreč redno in povsem prizadevno

trenirajo ter so predvsem telesno že 100-odstotno pripravljeni na pričetek prvenstva. Kar trenerjev optimizem še dodatno krepi, pa je dobro vzdušje v ekipi. Kapetan Lojze Sadjak, Marjan Šmid ali Simon Sadjak in še drugi se namreč zelo trudijo za pravo skupnost v ekipi, ki postaja iz dneva v dan trdnjša. Prav to pa je jeseni manjkalo, kar je bil neredko tudi vzrok za slabe rezultate.

Priprave. Včeraj ob 7. uri zjutraj se je ekipa podala na 5-dnevne priprave v Poreč na Istro. Razen Eberharda, ki se bo zaradi službene zadržanosti pridružil ekipi šele danes, se priprav udeležujejo vsi igralci, prav tako nekateri iz ekipe SAK II. V ospredju priprav bodo tekme ter vadenje taktike in standardne situacije. Tellian: „Grobi del priprav smo zaključili že pred pripravami, sedaj so na vrsti še tako imenovane fine stvari, ki pa so odločilne za uspeh ali neuspeh.“

Prvenstvo v regionalni ligi se prične 21./22. marca, prvi nasprotnik SAK pa je na tujem Lienz. General-ka za to tekmo bo v soboto, 14. marca, v Mariji na Zili proti tamkajšnjemu koroškemu ligašu.

F. S.

NOGOMET

V Globasnici se je vnel boj za majice

Ima kar 17 igralcev na izbiri – trener Wölbl.

Pri zimskem prvaku v 1. razredu D se je tri tedne pred pričetkom vigrednega dela prvenstva (28. marca) vnel boj za majice v standardni enajsterici. Trener Wölbl ima na voljo namreč 17 skorajda enakovrednih igralcev, od začetka pa lahko igrajo le enajsti. Wölbl: „Predvsem v obrambi in v sredini imam mnogo alternativ. Do pričetka vigrednega prvenstva imam načrtovane še tri pripravljalne tekme – proti Sinči vasi, Dobrli vasi in Rikarji vasi, v katerih se lahko z dobrimi nastopi še vsi igralci priporočajo za standardno mesto.“

Vsekakor potekajo priprave v Globasnici s polno paro (3-krat tedenski trening ter pripravljalna tekma), kajti ekipa ima vigredi velike načrte. Glasno sicer nihče ne govori o naslovu prvaka in s tem povzdigu v podligo, na tihem pa je prav to velika želja vseh. K temu uspehu naj bi bistveno dodal novi igralec Marjan Sadjak, ki so ga Globasnici pridobili od SAK. Marjan se je že odlično vživel v ekipo, ima pa še zaostanek treningov. Wölbl: „To so še posledice od jeseni, ko je le redko igral pri SAK, pa tudi od dolgega zimskega odmora, ko tri mesece ni treniral. Prepričan pa sem, da bo že na prvi prvenstveni tekmi zopet odlično pripravljen.“

Pripravljalne tekme Globasnanov:

Globasnica - SAK	2:7
Velikovec - Globasnica	0:0
ASV - Globasnica	2:7
Sentpeter - Globasnica	0:6

Zvezda globaške ekipe – Marjan „Terminator“ Sadjak.

ODBOJKA

Dob – dobremu nastopu je sledil slabi

Ekipa trenerja Bojana Ivartnika je minuli konec tedna tekmovala kar dvakrat, a prav tolikokrat podlegla. Medtem ko je proti Ennsu odigrala zelo zbrano in angažirano ter podlegla šele po napetem boju v petem nizu, je bila dan navrh proti Sokolu brez možnosti ter jasno podlegla s 3:0.

Ekipa v koroški ligi, ki se poteguje za povzdig, pa konec minulega tedna ni tekmovala.

VEZNA LIGA, MOŠKI

1. Donaukraft	7	7	0	21:0	32
2. Salzburg	9	8	1	24:4	32
3. Innsbruck	8	4	4	13:13	19
4. Enns	10	3	7	15:25	18
5. Sokol I	9	3	6	10:20	16
6. Dob	9	1	8	26:9	9
Enns - Dob					3:2
Sokol I - Dob					3:0

KOROŠKA LIGA, MOŠKI

1. Grabštanj	2	2	0	6:0	6
2. Dob	2	1	1	3:3	5
3. ATSC Cel.	2	1	1	3:3	3
4. AVC Cel.	2	0	2	0:6	0

Pripravljalna tekma naraščaja SAK:
Žvabek - SAK U 16 6:2 (1:2)
strelec za SAK H. Nachbar 2

IKONE

V župnišču na Bistrici na Zilji so pred kratkim odprli razstavo ikon znane umetnice in restavratorka Silve Deskoske. Razstava je na ogled še do 9. marca. Župnik Stanko Trap prosi, da se obiskovalci po možnosti prej najavijo po telefonu (04256/25 62).

OSEBE & DOGODKI

GLAS IZ LJUDSTVA

FRLOŽEV LUKA

Prav dolgočasno je poslušati, kaj prihaja iz ust raznih predsedniških kandidatov in kandidatke. Kar prodajajo kot največjo modrost, sem jaz dal od sebe že pred toliko leti, da sem skoraj pozabil. Pa mi zaradi tega nikoli nihče ni dejal, naj kandidiram za državnega predsednika.

NOV RAČUNALNIK ZA ŠOLARJE NA BISTRICI

Hura, imamo računalnik! Otroci 3. a. razreda ljudske šole na Bistrici v R. se veselijo računalnika. S pomočjo Posojilnice - Bank Borovlje in občine Bistrica se jim je uresničila velika želja. Na sliki so otroci z ravn. Huldo Liegl, učiteljem Hanzijem Millonigom in sponzorjema direktorjem Francem Kelihom in županom Hubertom Gradeneggerjem.

MÖHORJEVA
LJUDSKA ŠOLA

VOLKSSCHULE
HERMAGORAS

10.-Oktober Str. 25
9020 Klagenfurt/Celovec

Motivacija

Odrska dejavnost

Harmonija

Osnovno znanje

Računalnik

Jeziki

Enkratno

Vera

Atmosfera

Literarna delavnica

Sport

Verstand

Sprachen

Harmonie

Eltern

Reden

Musik

Atmosphäre

Gewissenhaft

Olympisch

Religion

Allgemeinwissen

Sport

Die VS Hermagoras ist eine katholische Privatschule und bietet Ihrem Kind eine gute zweisprachige Ausbildung. Der Unterricht erfolgt abwechselnd einen Tag in slowenischer und einen Tag in deutscher Sprache. Es wird auch computerunterstützter Unterricht angeboten. Am Nachmittag werden die Kinder in zwei Altersgruppen betreut.

Schulgeld: öS 900,- (10 x jährlich); Hortbeitrag: öS 1.500,- (10 x jährlich)

Mohorjeva ljudska šola je katoliška zasebna šola in nudi Vašemu otroku dobro dvojezično vzgojo. Izmenično se poučuje en dan slovensko in en dan nemško. Nudimo tudi popoldansko bivanje v dveh starostnih skupinah (do 17.30)

Šolnina: šil 900,- (10 x letno); Zavetišče: šil. 1.500,- (10 x letno)